EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 12.12.2024.
COM(2024) 569 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Ziņojums par PVN pašu resursu sistēmas darbību

Satura rādītājs

1. Ievads 2

1.1. Pašu resursu sistēmas attīstība 2

1.2. PVN regulējums līdz 2021. gada reformai 3

1.3. 2021. gada reforma 4

Vienkāršoti aprēķini 4

Mērķorientētas kontroles 5

2. PVN pašu resursu sistēmas efektivitāte 6

2.1. PVN pašu resursu bāzes attīstība 6

2.2. PVN pašu resursu ieņēmumu iekasēšana 10

2.3. ES finanšu interešu aizsardzība 13

Spēkā esošo atrunu attīstība laikposmā no 2016. līdz 2022. gadam 13

Pārkāpumu attīstība saistībā ar PVN pašu resursiem 2016.–2022. gadā 15

2.4. Dalībvalstu atsauksmes 16

2.5. Secinājums 18

3. Vidējās svērtās likmes izmaiņas kopš 2016. gada 19

3.1. Vidējās svērtās likmes izmaiņas – 2016.–2020. gads 19

3.2. Vidējās svērtās likmes izmaiņas – 2021.–2024. gada aplēses 20

3.3. Vidējās svērtās likmes analīzes secinājumi 23

4. Secinājums 23

PIELIKUMS 24

1. Ievads

Komisijai ir uzdots līdz 2025. gada 1. janvārim sagatavot ziņojumu par pievienotās vērtības nodokļa (PVN) pašu resursu sistēmas darbību. Saskaņā ar tiesību aktu[1] ziņojumā ir jāiekļauj "*novērtējum[s] par to, vai PVN pašu resursu sistēma, jo īpaši daudzgadu vidējā svērtā likme ir efektīva un atbilstīga. Vajadzības gadījumā ziņojumam pievieno priekšlikumu grozīt šo regulu, lai aprēķinātu galīgo daudzgadu vidējo svērto likmi, pamatojoties uz jaunākajiem datiem.*"

Saskaņā ar Komisijai uzticēto uzdevumu šajā ziņojumā ir sniegts pārskats par izmaiņām PVN pašu resursu sistēmā, analizēta tās efektivitāte, analizējot attiecīgo snieguma rādītāju dinamiku pēc izmaiņu veikšanas, tai skaitā ir iekļauts dalībvalstu veikts jaunās sistēmas novērtējums. Tajā novērtēta arī sistēmas atbilstība saistībā ar 2021. gadā veiktajām izmaiņām, galveno uzmanību pievēršot daudzgadu vidējai svērtajai likmei. Ziņojumā sniegta arī informācija par to dalībvalstu skaitu, kuras joprojām piemēro vidējo svērto likmi, uz ko attiecas atrunas un jebkādas izmaiņas valsts PVN likmēs.

1.1. Pašu resursu sistēmas attīstība

PVN ir kopējs nodoklis, ko, patērējot preces vai pakalpojumus vienotajā tirgū, maksā visi galapatērētāji. Visās dalībvalstīs nodokli piemēro kā plašas bāzes patēriņa nodokli saskaņā ar vienotu sistēmu, kas noteikta ES direktīvās. Šis kopējais nodoklis ir būtisks vienotā tirgus elements, kas pats par sevi ir viens no ES lielākajiem sasniegumiem.

PVN pašu resursu sistēma tika ieviesta 1970. gadā[2], un tā tika piemērota pakāpeniski, veicot pakāpenisku saskaņošanu ar PVN direktīvu palīdzību. Pēc tās ieviešanas PVN ieņēmumi kopā ar muitas nodokļiem un lauksaimniecības nodevām pakāpeniski aizstāja dalībvalstu finanšu iemaksas. Lai ES budžetu pilnībā finansētu no pašu resursiem, PVN ieņēmumi kļuva par līdzsvarojošo summu, kas izlīdzināja ieņēmumus un izdevumus, ikgadējās budžeta procedūras ietvaros nosakot piemērojamo piesaistīšanas likmi.

1988. gadā kā jaunais līdzsvarojošais pašu resurss tika ieviesta nacionālā kopienākuma (NKI) iemaksa. Tika uzskatīts, ka šis jaunais pašu resurss ir ciešāk saistīts ar valsts ekonomisko aktivitāti un katras dalībvalsts iemaksas vairāk pieskaņo tās maksātspējai. Gadu gaitā NKI pašu resursi ir kļuvuši par arvien nozīmīgāku ES budžeta daļu, jo PVN pašu resursu piesaistīšanas likme tika pakāpeniski samazināta no 1,4 % 1985. gadā[3] līdz pašreizējam 0,3 % līmenim[4] (1. diagramma).

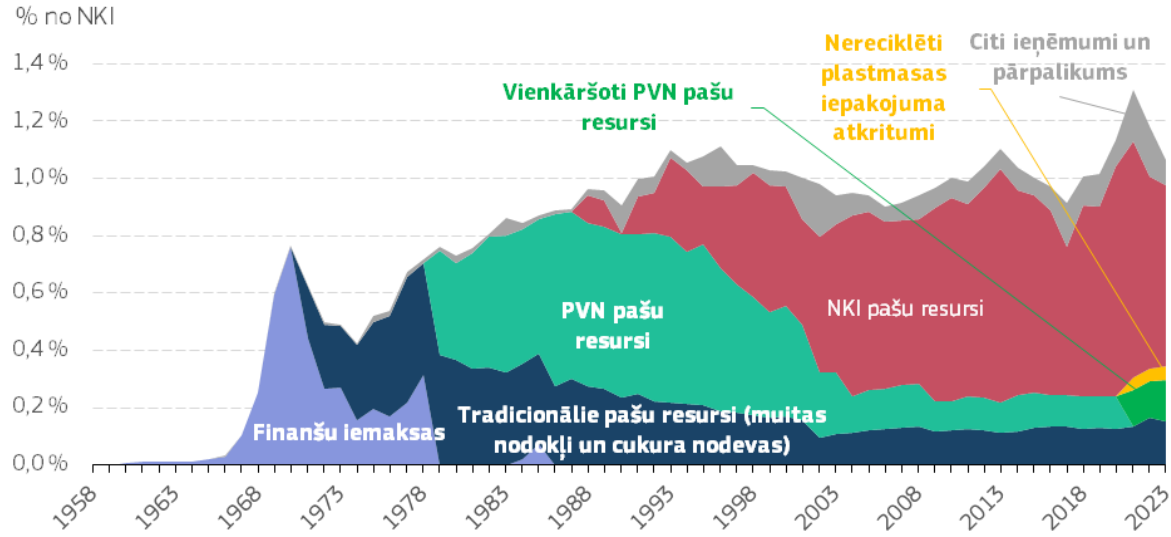
PVN pašu resursu iemaksu aprēķina, dalībvalstu PVN bāzēm **piemērojot vienotu piesaistīšanas likmi**. Šīs bāzes tiek aplēstas, dalībvalstu faktiski iekasētajiem PVN ieņēmumiem piemērojot saskaņotus noteikumus, un pēc visu nepieciešamo korekciju veikšanas tos dala ar konkrētai valstij noteiktu vidējo svērto PVN likmi. Laika gaitā ir veikti daži pielāgojumi. Pirmkārt, lai aizsargātu dalībvalstis, kurās patēriņa īpatsvars galapieprasījumā ir lielāks, un samazinātu regresīvo

[1] 13.a pants Padomes Regulā (EEK, Euratom) 1553/89 (1989. gada 29. maijs) par galīgajiem vienotajiem pasākumiem, lai iekasētu pašu resursus, ko veido pievienotās vērtības nodokļi, kas grozīta ar Padomes 2021. gada 30. aprīļa Regulu (ES, Euratom) 2021/769.
[2] Padomes 1970. gada 21. aprīļa Lēmums 70/243 EOTK, EEK, Euratom.
[3] 1970. gadā maksimālā piesaistīšanas likme tika noteikta 1 % apmērā. Paplašināšanās, iekļaujot Spāniju un Portugāli, noteica pieaugumu līdz ne vairāk kā 1,4 %. Ar 2000. gada 29. septembra Lēmumu 2000/597/EK piesaistīšanas likme tika samazināta līdz 0,5 %.
[4] ES publiskās finanses, 2014. gads.

ietekmi uz nabadzīgākām valstīm, katras dalībvalsts PVN pašu resursu bāzei tika noteikts maksimālais ierobežojums 50 % no NKI apmērā. Otrkārt, dažas dalībvalstis līdz 2020. gadam varēja izmantot samazinātas piesaistīšanas likmes[5].

PVN pašu resursu daļa laika gaitā ir samazinājusies. 2024. gadā tā veido aptuveni 14 % no ES budžetā iekasētajiem ieņēmumiem.

1. diagramma. Ieņēmumu dinamika 1958.–2023. gadā

Avots: Komisijas dienesti.

1.2. PVN regulējums līdz 2021. gada reformai

Līdz 2021. gadam PVN pašu resursiem tika veikti sarežģīti aprēķini. Aprēķinu sarežģītību galvenokārt noteica divi faktori: 1) nepieciešamība iegūt "nosacīto" PVN bāzi, kas atbilstu PVN direktīvu saskaņotai piemērošanai, 2) PVN likmju daudzveidība, kuru dēļ vidējā svērtā likme bija jāaprēķina katru gadu.

Attiecībā uz pirmo faktoru, lai saskaņotu PVN pašu resursu bāzi, bija vajadzīgas daudzas korekcijas un statistiskās kompensācijas. *Korekcijas* koriģēja PVN ieņēmumus atbilstoši tādiem aspektiem, kas nav PVN aspekti.

Šīs korekcijas 2016.–2019. gada periodā veidoja 0,5 % no kopējiem ieņēmumiem. *Statistisko kompensāciju* mērķis bija "neitralizēt" valstu atkāpes no PVN direktīvas. Tajā pašā periodā tās veidoja aptuveni 0,5 % no bāzes (sīkāku informāciju sk. 4. un 5. tabulā). Visu korekciju un kompensāciju saraksts ir sniegts 3. pielikumā.

Attiecībā uz otro faktoru, lai aprēķinātu PVN pašu resursu bāzi konkrētam kalendārajam gadam, dalībvalstij šajā gadā iekasētie kopējie neto PVN ieņēmumi bija jādala ar PVN likmi, kas tajā pašā gadā bija noteikta šajā dalībvalstī. Tomēr, ja dalībvalstī tika piemērota vairāk nekā viena PVN likme, PVN pašu resursu saskaņoto bāzi aprēķināja, kopējos iekasētos neto PVN ieņēmumus dalot ar

[5] Laikposmam no 2007. līdz 2013. gadam piesaistīšanas likme bija 0,225 % Austrijai, 0,14 % Vācijai un 0,1 % Zviedrijai un Nīderlandei. Laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam Vācijai, Nīderlandei un Zviedrijai piesaistīšanas likme bija 0,15 %. Sākot no 2021. gada, arī šīs dalībvalstis piemēro vienoto piesaistīšanas likmi 0,3 % apmērā.

attiecīgās valsts vidējo svērto PVN likmi. Šī metodika bija noteikta Padomes Regulā 1553/89 par galīgajiem vienotajiem pasākumiem, lai iekasētu pašu resursus, ko veido PVN.

1.3. 2021. gada reforma

Vienkāršoti aprēķini

Lai sistēmu padarītu mazāk sarežģītu un samazinātu Komisijas un dalībvalstu valsts pārvaldes iestāžu administratīvo slogu, sākot ar daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam, PVN pašu resursi tika vienkāršoti.

Pirmkārt, lielākā daļa korekciju attiecībā uz atkāpēm un atbrīvojumiem (*korekcijas* un *kompensācijas*) tika atceltas, tādējādi atvieglojot aprēķinus.

Otrkārt, saskaņā ar jauno sistēmu PVN pašu resursu bāzi var aprēķināt vieglāk – dalot valsts PVN ieņēmumus ar vidējo svērto PVN likmi, pamatojoties uz fiksētu atsauces gadu, nevis izmantojot katram gadam aprēķināto svērto likmi. Šai vidējai svērtajai likmei (VSL) par atsauces gadu tika noteikts 2016. gads, un to piemēro visā 2021.–2027. gada daudzgadu finanšu shēmas darbības laikā. Pēc tam to turpinās izmantot līdz brīdim, kad tiks grozīta Padomes Regula 1553/89.

Tāpat kā iepriekšējā sistēmā katras dalībvalsts PVN bāzei piemēro maksimālo ierobežojumu 50 % apmērā no katras dalībvalsts NKI, lai ierobežotu PVN pašu resursu regresivitāti. Visbeidzot, sākot no 2021. gada, katras dalībvalsts PVN bāzei piemēro vienotu piesaistīšanas likmi 0,3 % apmērā.

Galīgās PVN pašu resursu bāzes aprēķinu sākumpunkts joprojām ir iekasētie ieņēmumi. Jāņem vērā viss iekasētais PVN. Tāpēc viss, ko dalībvalstis uzskaitījušas kā PVN, bet kas pēc būtības nav PVN, piemēram, naudas sodi vai kavējuma procenti, būtu jāatskaita. 1. un 2. pielikumā ir sniegts finanšu pārskats, kas dalībvalstīm jāiesniedz katru gadu gan vecās, gan jaunās sistēmas ietvaros.

1. tabula. Jaunās un vecās PVN pašu resursu sistēmas salīdzinājums

	2014.–2020. g.	2021.–2027. g.	Atšķirības
PVN ieņēmumi	Dalībvalstu iekasētie PVN ieņēmumi mīnus PVN atmaksa	Dalībvalstu iekasētie PVN ieņēmumi mīnus PVN atmaksa	Nav atšķirības
Korekcijas	Korekcijas, kas prasītas Regulā 1553/89[6]	Korekcijas tikai attiecībā uz teritoriālo darbības jomu[7] un atkāpēm no PVN direktīvas	Korekciju skaita samazinājums
Vidējā svērtā likme (VSL)	Aprēķina katru gadu	Piemēro 2016. gada iesaldēto VSL	VSL aprēķini vairs netiek veikti
Kompensācijas	Kompensācijas tiek piemērotas	Kompensācijas nepiemēro	Kompensāciju vairs nav
PVN bāzes definīcija	PVN ieņēmumi (± korekcijas) / VSL_N + kompensācijas	PVN ieņēmumi (± korekcijas) / VSL_{2016}	Vienkāršāka aprēķināšana
Maksimālais ierobežojums	Katras dalībvalsts PVN pašu resursu bāze nepārsniedz 50 % no NKI	Katras dalībvalsts PVN pašu resursu bāze nepārsniedz 50 % no NKI	Nav atšķirības
Piesaistīšanas likme	0,3 % (izņemot Nīderlandi, Vāciju un Zviedriju, kuras piemēro 0,15 %)	0,3% visām dalībvalstīm	Vairs nav izņēmumu

Mērķorientētas kontroles

Komisija veic PVN pašu resursu pārbaudes, kā noteikts 2. panta 4. punktā Padomes Regulā 2021/768, ar ko nosaka pašu resursu sistēmas īstenošanas pasākumus. Pārbaudes tiek veiktas, lai pārliecinātos, ka darbības kopējā iekasētā neto PVN aprēķināšanai ir veiktas pareizi, ka izmantotie dati ir atbilstoši un ka aprēķini, lai noteiktu šo pašu resursu summu, ir pareizi.

Pārbaužu vispārējais mērķis ir nodrošināt, ka katra dalībvalsts iemaksā ES budžetā pareizu PVN pašu resursu summu. Pārbaužu laikā Komisija pārbauda visus PVN bāzes gada pārskatu aspektus (ieņēmumi, ieņēmumu korekcijas, 2016. gada vidējā svērtā likme (vai ir atruna) utt.). Pārbaužu mērķis ir arī gūt pamatotu pārliecību par to, ka valstu sistēmas un procedūras PVN bāzes noteikšanai ir uzticamas, efektīvas, precīzas, izsmeļošas un atbilst piemērojamajiem ES tiesību aktiem gan attiecībā uz to darbības jomu un metodi, gan izmantoto datu kvalitāti.

Jaunās sistēmas ieviestās izmaiņas ievērojami atvieglo gada pārskatu sagatavošanu, pārbaužu sagatavošanu un veikšanu. Tās arī ievērojami atvieglo pārbaužu veikšanu un pēckontroli gan dalībvalstīm, gan Komisijai. Kā parādīts 4. un 5. tabulā, izmaiņu rezultātā arī vairs netiek veikts ievērojams skaits aprēķinu. Atvieglojums ir arī tas, ka var izmantot 2016. gada vidējo svērto likmi, nevis katram gadam aprēķināt jaunu likmi.

Šīs izmaiņas ļauj dalībvalstīm veltīt mazāk resursu minētā uzdevuma veikšanai, proti, valsts iestāžu veiktajai gada pārskatu sagatavošanai, dažādiem aprēķiniem nepieciešamo datu nodrošināšanai, kas

[6] 1. pielikumā ir sniegta kopsavilkuma pārskata veidne, kurā sīki izklāstītas visas korekcijas un kompensācijas, kas tika piemērotas vecajā sistēmā.
[7] Kā aprakstīts Direktīvas 2006/112/EK (PVN direktīva) 6. un 7. pantā.

bieži vien jāiegūst no citām valsts aģentūrām un/vai citiem ārējiem datu avotu nodrošinātājiem. Valsts iestādēm tagad arī jāatvēl mazāk laika, lai sagatavotos pārbaudēm un piedalītos tajās.

Vienkāršošana samazināja arī Komisijas darba slodzi. It īpaši ir ievērojami samazināts laiks, kas tiek veltīts pārbaužu sagatavošanai un veikšanai. Saskaņā ar jauno sistēmu veiktajās pārbaudēs (2021. un 2022. gads) galvenā uzmanība tika vērsta uz to, lai nodrošinātu, ka dalībvalstu ieviestās sistēmas PVN ieņēmumu iekasēšanai, apkopošanai un ziņošanai par tiem ir efektīvas un rezultatīvas. Tomēr, kad jaunā sistēma vēl bija sākuma stadijā, pārbaudes bija vērstas arī uz to, lai kopā ar dalībvalstīm risinātu iepriekšējo gadu spēkā esošās atrunas, kas attiecas uz tādiem aprēķina posteņiem, kuru izmantošana vēlāk tika pārtraukta. Ar iepriekšējo sistēmu saistīto atrunu skaitam pakāpeniski samazinoties, laika ietaupījums saskaņā ar jauno sistēmu veiktajās pārbaudēs laika gaitā palielināsies. Paredzams, ka pārbaudes laiks, neskaitot darbu pie atrunām no vecās sistēmas, samazināsies no vidēji vienas nedēļas līdz 2–2,5 dienām atkarībā no pārkāpumu skaita.

Eiropas Revīzijas palāta savā Atzinumā Nr. 11/2020[8] atzinīgi novērtēja 2021. gadā veiktās vienkāršošanas sniegtos ieguvumus, apstiprinot, ka paredzams administratīvā sloga samazinājums gan dalībvalstīm, gan Komisijai, kas būtiski neietekmēs PVN iemaksu precizitāti.

2.PVN pašu resursu sistēmas efektivitāte

Lai novērtētu sistēmas efektivitāti, šajā iedaļā analizēts, cik lielā mērā ES budžets ir pietiekami aizsargāts un tiek pienācīgi iekasēta PVN iemaksa. Tajā izvērtēta arī PVN pašu resursu bāzes un to dažādo komponentu attīstība, lai novērtētu vienkāršošanas ietekmi uz pašu resursiem[9].

2.1. PVN pašu resursu bāzes attīstība

Izņemot 2020. gadu[10], **kopš 2016. gada PVN bāzei ir bijusi augšupejoša tendence**, neraugoties uz 2021. gada reformas ieviestajām izmaiņām[11]. Šo attīstību ietekmēja vairāki notikumi, no kuriem vissvarīgākie bija Covid-19 pandēmija 2020. gadā un cita makroekonomiskā ietekme, piemēram, cenu pieaugums 2021. un 2022. gadā, kas ietekmēja patēriņu un ekonomikā iekasētā PVN apjomu (2. un 3. diagramma).

PVN pašu resursu ieņēmumu dinamika līdz 2019. gadam **bija līdzīga**, bet turpmākajos gados tā atšķīrās vairāk (3. tabula). Sava ietekme bija pašu resursu bāzes maksimālā ierobežojuma noteikšanai 50 % apmērā no NKI, bet galvenais iemesls ir tas, ka starpība starp prognozi un ieņēmumiem galīgajā PVN bāzē pilnā mērā noskaidrosies tikai vēlākos gados, jo atlikumu procedūra tiek veikta ar laika nobīdi. .

2. tabula. ES 27 dalībvalstu kopējās PVN pašu resursu bāzes dinamika

[8] Atzinums Nr. 11/2020 (saskaņā ar LESD 287. panta 4. punktu un 322. panta 2. punktu) par projektu Padomes regulai (ES, Euratom), ar ko izdara grozījumus Regulā (EEK, Euratom) Nr. 1553/89 par galīgajiem vienotajiem pasākumiem, lai iekasētu pašu resursus, ko veido pievienotās vērtības nodokļi (dokuments 12771/20, starpiestāžu lieta 2018/0133 (*NLE*))(europa.eu).

[9] Ziņojuma 2. iedaļā izmantotie dati ir aprēķināti 2024 gada martā.

[10] 5. pielikumā ir aplūkota PVN bāzes attīstība pa dalībvalstīm laikposmā no 2016. līdz 2022. gadam.

[11] Sākot no 2021. gada, PVN bāzes aprēķina, dalot ieņēmumus ar 2016. gada "iesaldēto" vidējo svērto likmi, turpretī iepriekš izmantoja faktisko gada vidējo svērto likmi.

miljonos EUR	2016	2017	2018	2019	2020	2021*	2022*
PVN pašu resursu bāze	5 231 083	5 564 631	5 838 647	6 005 905	5 654 042	6 355 460	7 154 323
Gada pieauguma temps		6,4 %	4,9 %	2,9 %	–5,9 %	12,4 %	12,6 %

Avots: PVN pārskati.

Vecajā sistēmā lietotā PVN bāzes aprēķināšanas metode ir izskaidrota 1. pielikumā, bet jaunajā sistēmā lietotā – 2. pielikumā.

*No 2021. gada bāzi iegūst, neto ieņēmumus dalot ar 2016. gada vidējo svērto likmi.

3. tabula. ES 27 dalībvalstu kopējo PVN pašu resursu ieņēmumu dinamika

miljonos EUR	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
PVN pašu resursu ieņēmumi	15 859	16 947	17 624	18 128	17 858	18 340	19 666
Gada pieauguma temps		6,9 %	4,0 %	2,9 %	–1,5 %	2,7 %	7,2 %

Avots: Eiropas Komisijas gada pārskati.

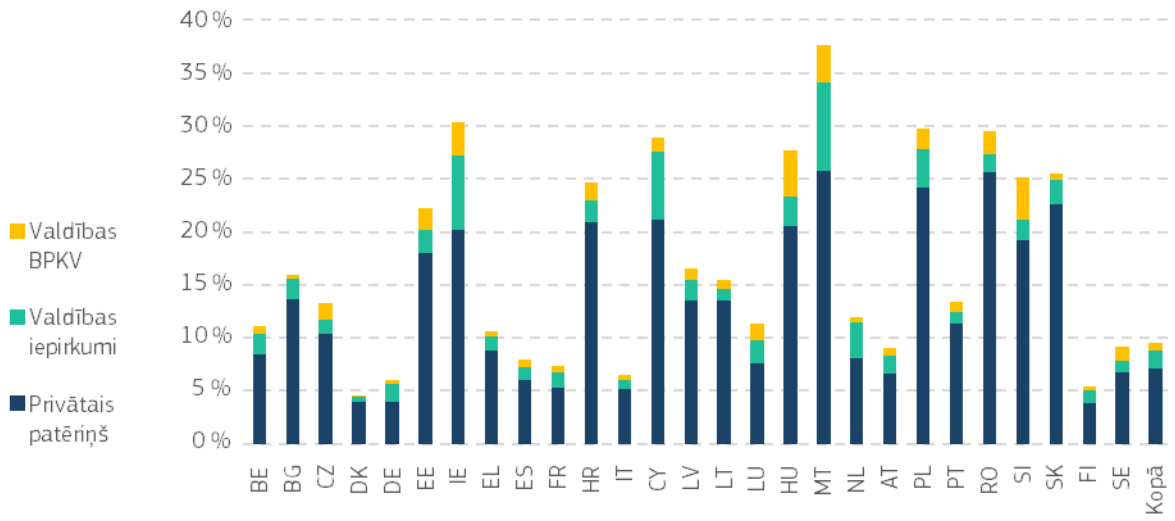
Ieņēmumus aprēķina, PVN bāzei pēc maksimālā ierobežojuma veikšanas piemērojot piesaistīšanas likmi. Pēc tam PVN bāzi koriģē, izmantojot atlikumu procedūras rezultātus (2.2. iedaļa), lai aprēķinātu PVN ieņēmumus. 4. pielikumā ir sniegts arī to dalībvalstu PVN bāzes salīdzinājums, kurās piemēro maksimālo ierobežojumu.

PVN bāzes dinamiku var sīkāk analizēt, aplūkojot galvenos virzītājspēkus. Galvenās izdevumu kategorijas, kas veido PVN bāzi, ietver privāto mājsaimniecību patēriņu, valdības iepirkumus un valdības bruto pamatkapitāla veidošanu (BPKV). Kopā šīs kategorijas veido aptuveni 88 % no kopējās PVN bāzes (2020. gadā), savukārt atlikušo daļu pamatā nosaka uzņēmumu starppatēriņa izdevumi. Privāto mājsaimniecību patēriņš ir nozīmīgākā no iepriekš minētajām kategorijām, kas atkarībā no dalībvalsts veido 60–80 % no izdevumiem, kuriem piemēro PVN.

Aplūkojot nacionālo kontu rādītājus faktiskajās cenās kā trīs galveno PVN bāzes komponentu aizstājējvērtības[12], redzams, ka **galvenais PVN bāzes pieauguma virzītājspēks laikposmā no 2016. līdz 2022. gadam bija privāto mājsaimniecību patēriņš**, vidēji veidojot 74 % no bāzes kopējā palielinājuma ES 27 dalībvalstīs (2. diagramma).

[12] Šos makroekonomiskos rādītājus izmanto arī ikgadējā procedūrā, kurā tiek prognozēta PVN pašu resursu bāze gada budžeta vajadzībām.

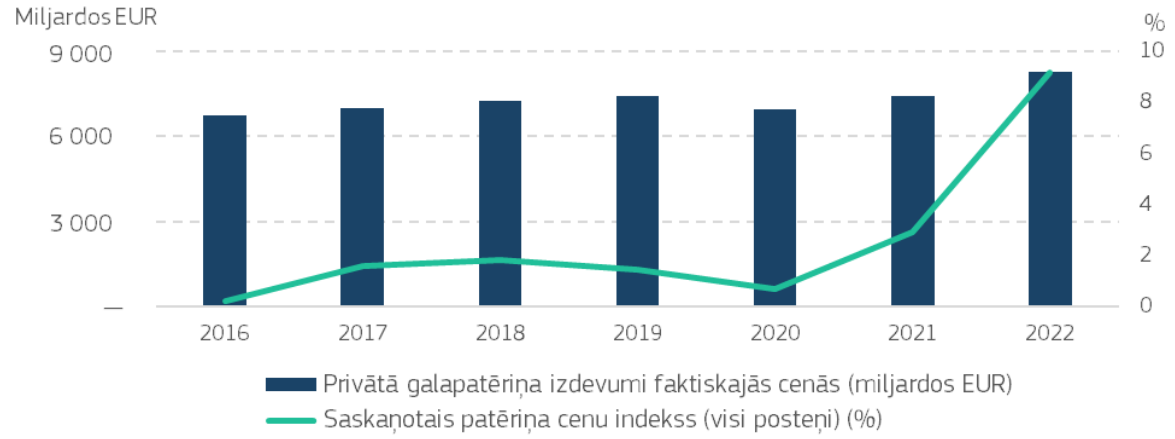
2. diagramma. Makroekonomisko rādītāju attīstība PVN bāzes komponentiem (2016.–2022. g.)

Avots: ACOR prognozes. Pašu aprēķini.

Attiecībā uz privātā patēriņa izdevumu attīstību ES 27 līmenī (3. diagramma), 2021. un 2022. gadā būtiska nozīme bija inflācijai.

3. diagramma. Inflācijas un privātā patēriņa dinamika ES 27 faktiskajās cenās 2016.–2022. gadā

Avots: Komisijas 2023. gada rudens prognozes.

PVN sistēmas vienkāršošanai nebija būtiskas ietekmes uz bāzes dinamiku. Katra galvenā komponenta svērums dalībvalstu PVN pārskatos ir saglabājies relatīvi stabils, izņemot korekcijas, kas pēc reformas absolūtā izteiksmē ir palielinājušās (4. tabula). To korekciju ietekme, kuras vairs nepiemēro, nepārsniedz 0,1 % no neto ieņēmumiem, savukārt kompensācijas veido ne vairāk kā 0,6 % no kopējās PVN bāzes (5. un 6. tabula). Kompensāciju absolūtā vērtība 2019. un 2020. gadā palielinājās sakarā ar izmaiņām dalībvalstu piemērotajos atbrīvojumos; piemēram, Itālija mazo atbrīvoto uzņēmumu shēmai ir ieviesusi augstāku robežvērtību. Dažas ierobežotas kompensācijas (piemēram, tās, kas saistītas ar PVN direktīvas pārkāpumiem) jaunajā sistēmā tiek uzskaitītas kā korekcijas, kas izskaidro korekciju svēruma nelielo pieaugumu 2021. un 2022. gadā.

4. tabula. PVN pārskatu galveno sastāvdaļu dinamika (ES 27)

ES 27	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Korekcijas (miljonos EUR)	4612	5041	5546	6256	6212	9414	14 754
Korekcijas procentos no neto ieņēmumiem (%)	0,53 %	0,55 %	0,57 %	0,63 %	0,68 %	0,89 %	1,24 %
Kompensācijas (miljonos EUR)	8013	23 179	27 328	34 974	35 809		
Kompensācijas procentos no kopējās PVN bāzes (%)	0,15 %	0,42 %	0,47 %	0,58 %	0,63 %	N/P	N/P

Avots: PVN pārskati un pašu aprēķini.

5. tabula. Korekciju procentos no neto ieņēmumiem dinamika*

ES 27	2016	2017	2018	2019	2020
Mazie apliekamie uzņēmumi (%)	−0,03 %	−0,03 %	−0,03 %	−0,03 %	−0,02 %
Diferencētais nodokļu atvieglojums (%)	0,01 %	0,01 %	0,01 %	0,01 %	0,01 %
Vienotas likmes lauksaimnieki (%)	−0,08 %	−0,05 %	−0,06 %	−0,05 %	−0,07 %
Atceltās korekcijas kopā (%)	−0,10 %	−0,07 %	−0,08 %	−0,07 %	−0,08 %

Avots: PVN pārskati un pašu aprēķini.
*Šīs korekcijas 2021. gadā tika atceltas.

6. tabula. Kompensāciju procentos no kopējās PVN bāzes dinamika*

ES 27	2016	2017	2018	2019	2020
Mazie atbrīvotie uzņēmumi (%)	0,22 %	0,25 %	0,27 %	0,43 %	0,46 %
Kompensācijas – X pielikuma A daļa[13] (%)	−0,11 %	−0,11 %	−0,10 %	−0,09 %	−0,10 %
Kompensācijas – X pielikuma B daļa[14] (%)	0,45 %	0,48 %	0,50 %	0,52 %	0,53 %
Vieglie automobiļi (%)	−0,29 %	−0,29 %	−0,29 %	−0,29 %	−0,29 %
Izdevumi par vieglajiem automobiļiem (%)	−0,22 %	−0,21 %	−0,19 %	−0,23 %	−0,23 %
Kompensācijas kopā (%)	0,15 %	0,42 %	0,47 %	0,58 %	0,63 %

Avots: PVN pārskati un pašu aprēķini.
*Šīs kompensācijas 2021. gadā tika atceltas.

[13] X pielikuma A daļā iekļautās kompensācijas attiecas uz zobu tehniķiem, valsts radio un televīziju, ēkām un zemi zem tām, ceļojumu aģentiem.
[14] X pielikuma B daļā iekļautās kompensācijas attiecas uz ieejas kartēm sporta pasākumos, brīvajām profesijām, valsts telekomunikāciju pakalpojumiem, kremēšanas un apbedīšanas pakalpojumiem, neredzīgām personām, kara upuru piemiņas vietām, privātām slimnīcām, publisko ūdensapgādi, jaunām ēkām un zemi zem tām, pasažieru pārvadājumiem, gaisa kuģiem, karakuģiem, ceļojumu aģentiem (ES iekšienē).

7. tabula. PVN bāzes analīze 2016.–2022. gada periodā

ES 27 miljonos EUR	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ieņēmumi	868 503	917 138	959 113	992 668	913 713	1 056 431	1 182 601
Neto ieņēmumi	873 114	922 179	964 658	998 924	919 926	1 059 404	1 185 813
Vidējā svērtā likme	16,72 %	16,64 %	16,60 %	16,73 %	16,37 %	16,72 %	16,72 %
Kompensācijas kopā	8013	23 179	27 328	34 974	35 809	—	—
Galīgā bāze (neierobežotā)	5 231 083	5 564 631	5 838 647	6 005 905	5 654 042	6 355 460	7 154 323
Galīgās bāzes gada pieaugums		6,38 %	4,92 %	2,86 %	-5,86 %	12,40 %	12,57 %

Piezīme. Vidējā svērtā likme 2021. un 2022. gadam ir iesaldētā 2016. gada vidējā svērtā likme.
Avots: PVN pārskati.

2.2. PVN pašu resursu ieņēmumu iekasēšana

Dalībvalstis katru mēnesi veic PVN pašu resursu iemaksas kopā ar citiem pašu resursiem. Komisija iekasē PVN ieņēmumus, sākotnēji pamatojoties uz PVN bāzes aplēsēm, par kurām Komisija un dalībvalstis vienojušās Padomdevējā komitejā pašu resursu jautājumos (*ACOR/Forecast*). PVN iemaksas aprēķina un veic, pamatojoties uz prognozēm, tāpēc vēlāk tās ir jāpielāgo faktiskajiem datiem, kas sniegti PVN pārskatos. PVN pārskatos var būt iekļautas arī PVN bāzes izmaiņas par četriem iepriekšējiem gadiem. Ja Komisija vai dalībvalstis bija noteikušas atrunas, var tikt koriģēti arī dati par iepriekšējiem gadiem.

Komisija katrai dalībvalstij aprēķina starpību starp PVN pašu resursu prognozi un jaunākajiem pārskatos sniegtajiem datiem (atlikums).

Komisija informē dalībvalstis par atlikuma aprēķina rezultātiem līdz tā gada 1. februārim, kas seko pārskata datu iesniegšanas gadam, un dalībvalstīm summas jādara pieejamas tā gada marta pirmajā darbdienā, kas seko gadam, kurā Komisija informēja dalībvalstis par atlikuma aprēķinu. Ja dalībvalstis neveic vajadzīgos maksājumus, var tikt piemēroti procenti (procentus, kas nepārsniedz 1000 EUR, nepiedzen).

8. tabula. PVN korekcijas (atlikumi)*

ES 27 miljonos EUR	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
PVN atlikumi, ko veido atšķirība starp pirmā pārskata datiem un prognozi	313	418	502	403	- 54	1011	1734
PVN atlikumi saistībā ar iepriekšējo pārskatu pārskatīšanu	87	6	23	- 1	121	97	125
Korekcijas ES 27 kopā	400	424	525	402	68	1108	1859

Avots: ES gada pārskati un Eiropas Komisijas aprēķini. 6. pielikumā ir aplūkota PVN korekciju attīstība pa dalībvalstīm.

*Atlikumu procedūrā katru gadu tiek koriģēti dati par pēdējo pieejamo gadu un par iepriekšējiem gadiem.

Jaunā sistēma pašu resursu bāzes aprēķināšanai nav ietekmējusi PVN pašu resursu aprēķināšanas un iekasēšanas procesu un to korekcijas (atlikumus). Nav nekādu neveiktu maksājumu.

2021. un 2022. gada atlikumu procedūras rezultāti ir ievērojami lielāki nekā iepriekšējos gados, un lielākajā daļā dalībvalstu korekcijas ir lielākas (sk. arī 6. pielikumu). Galvenais elements, kas veicinājis šīs izmaiņas, ir attiecīgo ES budžetu finansēšanai izmantoto 2021. un 2022. gada PVN bāzes prognožu korekcija, jo inflācijas līmeņa pieaugums bija novērtēts par zemu.

Komisija pastāvīgi novērtē PVN ieņēmumu iekasēšanu dalībvalstīs un tādu pasākumu ieviešanu, kuru mērķis ir palielināt PVN līdzekļu pienācīgu iekasēšanu (1. izcēlums).

1. izcēlums. Iniciatīvas, kuru mērķis ir uzlabot PVN līdzekļu pienācīgu iekasēšanu dalībvalstīs

PVN pašu resursi veido aptuveni 2 % no dalībvalstu iekasētajiem PVN ieņēmumiem. Tāpēc pasākumi, kuru mērķis ir uzlabot PVN ieņēmumu iekasēšanu, galvenokārt papildina valstu budžetus, bet zināmā mērā arī ES budžetu.

PVN iekasēšana – Devītais ziņojums par PVN reģistrācijas, iekasēšanas un kontroles procedūrām (Regulas 1553/89 12. pants)

Komisija ik pēc pieciem gadiem sagatavo ziņojumu par dalībvalstu veiktajiem pasākumiem un gūtajiem panākumiem attiecībā uz PVN iekasēšanu, kā arī par visiem veiktajiem uzlabojumiem. Saskaņā ar novērtējumu, ko Komisija sniedza pēdējā ziņojumā, kas publicēts 2022. gada aprīlī[15], Komisija sniedza 39 ieteikumus dalībvalstu PVN iekasēšanas sistēmas uzlabošanai.

Ieteikumi galvenokārt attiecas uz dalībvalstu PVN iekasēšanas procesiem, proti, PVN reģistrāciju un riska analīzi, PVN informācijas tehnoloģijām un jaunām tehnoloģijām, deklarāciju iesniegšanu un samaksu, PVN parādu piedziņu, atmaksu un revīzijām, PVN uzskaiti, pārskatatbildību un strīdiem. Ierosināto pasākumu ātra īstenošana uzlabos PVN pašu resursu sistēmas atbilstību ES budžeta vajadzībām.

Tāpēc ziņojuma secinājumos Komisija aicina ES dalībvalstis īstenot tās ieteikumus, lai ne vien palīdzētu gūt nodokļu ieņēmumus, kas nepieciešami reaģēšanai uz būtiskajām problēmām, ar kurām saskaras ES, bet arī lai nodrošinātu vienādus konkurences apstākļus iekšējā tirgū un pavērtu ceļu uz ātrāku un noturīgāku atveseļošanos pēc pandēmijas.

Izmaiņas PVN tiesību aktos, kas attiecas uz nepietiekamu nodokļa iekasēšanu un krāpšanu.

No 2021. gada 1. jūlija mini vienas pieturas aģentūra (*MOSS*), kas tika izveidota 2015. gada 1. janvārī, kļuva par vienas pieturas aģentūru (*OSS*)[16], kas aptver plašāku preču piegāžu un sniegto pakalpojumu klāstu (turpmāk – "piegādes") un ir ieviesusi turpmākus vienkāršojumus. Šī paplašinātā *OSS* aptver trīs īpašos režīmus: ārpussavienības režīmu, Savienības režīmu un importa režīmu.

Pašreizējā ārpussavienības režīma un ES režīma darbības joma ir paplašināta, bet importa režīms ir jauns. Šie īpašie režīmi ļauj nodokļa maksātājiem deklarēt un samaksāt PVN – kas maksājams dalībvalstīs, kurās tie (parasti) neveic uzņēmējdarbību –, izmantojot tīmekļa portālu dalībvalstī,

[15] eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022DC0137.

[16] Padome šos noteikumus pieņēma 2017. gada decembrī ar Direktīvu 2017/2455 un Direktīvu 2019/1995 (sk. konsolidēto tekstu: Padomes Direktīva 2006/112/EK (2006. gada 28 novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu).

kurā nodokļa maksātāji ir identificēti (identifikācijas dalībvalstī). Tas nodokļa maksātājiem ietaupa izmaksas, kas saistītas ar reģistrēšanos par PVN maksātāju vairākās dalībvalstīs.

Šīs shēmas tiek plaši izmantotas. 2022. gadā dalībvalstis kopumā iekasēja vairāk nekā 17 miljardus EUR, izmantojot paplašināto *OSS* portālu, kas aptver tiešsaistes pārdošanu ES. PVN ieņēmumi 2,5 miljardu EUR apmērā tika iekasēti arī no e-komercijas preču importa. Tas ietver jaunos PVN ieņēmumus, kas gūti, atceļot atbrīvojumu no PVN, kuru iepriekš piemēroja zemas vērtības (nepārsniedz 22 EUR) preču importam un saistībā ar kuru pastāvēja ļoti lielas krāpšanas iespējas[17]. Atvieglojot un tādējādi sekmējot noteikumu ievērošanu, shēmas veicina iekšējā tirgus pienācīgu darbību, jo visiem pārdevējiem neatkarīgi no to atrašanās vietas piemēro vienādu PVN likmi.

2018. gada martā Komisijas ziņojuma[18] Padomei un Eiropas Parlamentam par Direktīvas 2006/112/EK 199.a un 199.b panta ietekmi uz krāpšanas apkarošanu (ziņojums) rezultātā tika īstenota vēl viena svarīga likumdošanas iniciatīva, kas uzlabo PVN iekasēšanas sistēmas atbilstību un PVN direktīvas ievērošanu.

Saskaņā ar šo ziņojumu dalībvalstis un ieinteresētās personas kopumā uzskatīja, ka Direktīvas 2006/112/EK 199.a pantā noteiktā apgrieztās maksāšanas sistēma ir efektīvs instruments ar PVN saistītas krāpšanas apkarošanai vai novēršanai attiecīgajās nozarēs. Tāpēc, stājoties spēkā Padomes Direktīvai (ES) 2018/1695 un Padomes Direktīvai (ES) 2022/890, minēto pasākumu piemērošana uz ierobežotu laiku līdz galīgā PVN režīma paredzētajai spēkā stāšanās dienai ir pagarināta.

Visbeidzot, 2022. gada decembrī Komisija ierosināja virkni pasākumu, kas, izmantojot un veicinot digitalizāciju, modernizēs ES PVN sistēmu, atvieglos uzņēmumiem tās lietošanu un padarīs to noturīgāku pret krāpšanu[19]. Šā ziņojuma sagatavošanas laikā Padomē notiek sarunas par tiesību aktu kopumu.

Galvenās ierosinātās darbības palīdzēs dalībvalstīm ik gadu iekasēt papildu PVN ieņēmumus līdz pat 11 miljardu EUR apmērā. Tiesību aktu kopuma mērķis cita starpā ir nodrošināt tādu uzņēmumu, kas ES darbojas pārrobežu režīmā, pāreju uz reāllaika digitālo ziņošanu, pamatojoties uz e-rēķiniem, atjaunināt PVN noteikumus attiecībā uz pasažieru pārvadājumiem un īstermiņa izmitināšanas platformām un ieviest vienotu PVN reģistrāciju visā ES.

Saskaņā ar ietekmes novērtējumu[20] laikposmā no 2023. līdz 2032. gadam vēlamā politikas pieeja, proti, pastiprinātā pieeja (kas apvieno digitālās ziņošanas prasību ieviešanu ES līmenī, domājamā pakalpojumu sniedzēja jēdziena piemērošanu visām izmitināšanas un pārvadājumu nozarēm un apjomīgāku *OSS* paplašināšanu apvienojumā ar apgrieztās maksāšanas sistēmu un

[17] Avots: Nodokļu politikas un muitas savienības ģenerāldirektorāts, Paziņojums presei, 2023. gada 30. jūnijs, "ES PVN noteikumi e-komercijai pēc diviem gadiem: atjauninātie ieņēmumu rādītāji atkal liecina par veiksmīgu īstenošanu".

[18] COM(2018) 118 final, 2018. gada 8. marts, Komisijas ziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam par Padomes Direktīvas 2006/112/EK 199.a un 199.b panta ietekmi uz krāpšanas apkarošanu.

[19] Priekšlikums Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK attiecībā uz PVN noteikumiem digitālajā laikmetā. Priekšlikums Padomes regulai, ar ko groza Regulu (ES) Nr. 904/2010 attiecībā uz PVN administratīvās sadarbības pasākumiem, kas vajadzīgi digitālajam laikmetam.
Priekšlikums Padomes īstenošanas regulai, ar ko groza Īstenošanas regulu (ES) Nr. 282/2011 attiecībā uz informācijas prasībām konkrētiem PVN režīmiem.

[20] Komisijas dienestu darba dokuments SWD(2022) 394 final.

obligātu *IOSS*) salīdzinājumā ar pamatscenāriju radīs neto ietekmi no 172 miljardiem EUR līdz 214 miljardiem EUR.

Pastiprinātā pieeja laikposmā no 2023. līdz 2032. gadam ietaupīs 50,6 miljardus EUR: 41,4 miljardus EUR saistībā ar PVN ziņošanu (11 miljardus EUR saistībā ar ziņošanas pienākumu atcelšanu, 24,2 miljardus EUR saistībā ar sadrumstalotības izmaksu samazinājumu, 4,3 miljardus EUR saistībā ar iepriekš aizpildītu PVN deklarāciju izmantošanu un 1,9 miljardus EUR saistībā ar e-rēķinu izmantošanu), 0,5 miljardus EUR saistībā ar racionalizēšanu un precizējumiem attiecībā uz platformu ekonomiku, 8,7 miljardus EUR saistībā ar PVN reģistrācijas pienākuma atcelšanu.

Tādējādi sagaidāms, ka tad, kad dalībvalstis būs pieņēmušas un pilnībā īstenojušas šo pasākumu kopumu, ES PVN sistēma darbosies labāk. Līdz ar to gaidāmais PVN iekasēšanas efektivitātes pieaugums dalībvalstīs radīs lielākus ieņēmumus ES budžetā.

2.3. ES finanšu interešu aizsardzība

Spēkā esošo atrunu attīstība laikposmā no 2016. līdz 2022. gadam

Atrunas ir veids, kā aizsargāt ES finanšu intereses, līdz Komisija var gūt pietiekamu pārliecību par pašu resursu jautājumu.

Grozītās Padomes Regulas 1553/89 9. panta 2. punktā ir noteikts, ka "pārskatos, kas minēti 7. panta 1. punktā, turpmākas korekcijas neizdara pēc 31. jūlija ceturtajā gadā pēc attiecīgā finanšu gada, ja vien minētās korekcijas neattiecas uz gadījumiem, par ko Komisija vai attiecīgā dalībvalsts ziņojusi iepriekš". Iepriekš paziņotos gadījumus parasti dēvē par atrunām. Atruna nozīmē to, ka paliek atklāts jautājums par metodiku vai izmantotajiem datu avotiem, kas attiecas uz kādu posteni un par kuriem Komisija un dalībvalsts nav vienojušās. Komisija var noteikt atrunas arī gadījumos, kad dalībvalstis pārkāpj PVN direktīvu vai, iespējams, pieļauj atkāpes no PVN direktīvas. Atrunas var noteikt arī dalībvalstis, ja tās nepiekrīt Komisijai.

Atrunas sniedz dalībvalstīm juridisku un budžeta noteiktību. Ja kādam gada pārskata postenim ir iestājies noilgums (t. i., nav atrunas), to nevar mainīt un pēc noilguma nav finansiālas ietekmes uz šo posteni.

Atrunu skaits laika gaitā ir nedaudz samazinājies (9. tabula), un paredzams, ka tas turpinās sarukt, jo vairākums atrunu attiecas uz sistēmu pirms 2021. gada. Lielākā daļa atrunu attiecas uz gada pārskatu posteņiem, kas jaunajā sistēmā vairs netiek izmantoti (2023. gada beigās to skaits bija 30 no 37 Komisijas noteiktajām atrunām). Šīs atrunas tiks pakāpeniski izskatītas un atceltas, un paredzams, ka jaunās sistēmas ieviešanas rezultātā atrunu skaits laika gaitā ievērojami samazināsies.

2023. gada beigās bija septiņas atrunas, kas attiecās uz jaunās sistēmas darbības gadiem (2021.–2022. gads). Tomēr ne visas pārbaudes par 2021. un 2022. gadu šā ziņojuma sagatavošanas laikā

bija pabeigtas, tāpēc ar jauno sistēmu saistīto atrunu skaits varētu nedaudz palielināties[21]. Atrunas, kas noteiktas 2021. un 2022. gadā, galvenokārt attiecas uz PVN direktīvas pārkāpumiem un atkāpēm no tās[22]. Dažas no iepriekšējos gados noteiktajām atrunām attiecas uz pārskata posteņiem, kas tiks saglabāti, un tās tiks atrisinātas nākamajos pārbaudes ciklos.

9. tabula. Spēkā esošo PVN atrunu skaits

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Dalībvalstu noteiktas	16	15	12	10	17	17	11	13
Komisijas noteiktas	50	53	64	61	61	71	56	37
Saistībā ar pārkāpumiem	15	14	16	19	19	16	17	16
Kopā	81	82	92	90	97	104	84	66
No tām saistītas ar jauno sistēmu								7

Piezīme. To atrunu skaits, kas nav atrisinātas katra gada 31. decembrī (kuras, iespējams, noteiktas iepriekšējos gados). 7. pielikumā ir parādīts arī atrunu sadalījums pa dalībvalstīm.

10. tabula. Ilgstoši spēkā esošas PVN atrunas*

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Dalībvalstu noteiktas	4	6	6	7	3	2	1	1
Komisijas noteiktas	2	6	1	4	5	3	9	7
Saistībā ar pārkāpumiem	3	2	3	4	6	5	4	3
Kopā	9	14	10	15	14	10	14	11

Avots: Eiropas Komisija.

* Ilgstoši spēkā esoša atruna ir definēta kā atruna, kas ir bijusi spēkā vairāk nekā piecus grāmatvedības gadus.

Attiecībā uz 2016. gada vidējo svērto likmi, ko izmanto, sākot ar 2021. gada PVN pašu resursu pārskatiem, trīs dalībvalstīm ir viena vai vairākas atrunas. Tas nozīmē, ka šīm dalībvalstīm vidējā svērtā likme pašlaik ir provizoriska un kļūs galīga tikai pēc atrunas atcelšanas. Šīs dalībvalstis ir Vācija, Horvātija un Luksemburga[23].

[21] Ir pārbaudīti 22 dalībvalstu 2021. gada pārskati (BE, BG, CZ, DK, DE, IE, EL, HR, IT, CY, LV, LU, HU, NL, AT, PL, PT, RO, SI, SK, FI un SE), savukārt 2022. gada pārskati ir pārbaudīti 12 dalībvalstīm (CZ, DK, DE, IE, HR, CY, HU, NL, AT, PL, FI un SE).

[22] Atrunām, kas saistītas ar pārkāpumu lietām, var būt vajadzīgs ilgāks laiks to atrisināšanai, jo attiecībā uz dažām no tām gaidāma juridiskā analīze vai Eiropas Savienības Tiesas nolēmums.

[23] 7. pielikumā ir sniegta arī sīkāka informācija par 2016. gada vidējo svērto likmi katrā dalībvalstī un likmes statusu. Jāņem vērā, ka PVN bāze Horvātijā un Luksemburgā ir ievērojami lielāka par

Pārkāpumu attīstība saistībā ar PVN pašu resursiem 2016.–2022. gadā

Tiesību aktu par pašu resursiem neievērošana rada pārkāpumus. Pārkāpuma procedūras attiecībā uz PVN pašu resursiem ir ļoti retas, un lielākā daļa viedokļu atšķirību tiek atrisinātas pārbaudes ciklā, ļaujot veikt korekcijas un pielāgojumus četru gadu laikā. Laikposmā no 2016. līdz 2022. gadam Komisija sāka vienu pārkāpuma procedūru (2. izcēlums). Jaunās sistēmas ieviešana līdz šim nav ietekmējusi pārkāpumus. Iesaldētās vidējās svērtās likmes ieviešana un lielākās kompensāciju daļas atcelšana ir ievērojami atvieglojusi PVN bāzes aprēķināšanu un var ierobežot domstarpību gadījumu skaitu ar dalībvalstīm.

Lai gan pārkāpuma procedūras ir salīdzinoši retas, tās sniedz spēcīgu stimulu dalībvalstīm ievērot tiesību aktus par pašu resursiem un ir būtiskas ES pašu resursu sistēmas uzticamībai. Šīs procedūras nodrošina vienlīdzīgu attieksmi pret dalībvalstīm un disciplīnu attiecībā uz to, kā tiek iekasēti ieņēmumi.

2. izcēlums. Notiekošas pārkāpuma procedūras

Laikposmā no 2016. līdz 2022. gadam Komisija sāka vienu pārkāpuma procedūru saistībā ar PVN pašu resursiem (Apvienotās Karalistes mini vienas pieturas aģentūras procedūra – pārkāpums 2020/2316). Mini vienas pieturas aģentūra (*MOSS*) tika ieviesta 2015. gada 1. janvārī un paplašināta, lai no 2021. gada 1. jūlija kļūtu par vienas pieturas aģentūru (*OSS*), aptverot plašāku piegāžu klāstu un padarot lietas vēl vienkāršākas, kā aprakstīts 1. izcēlumā. Mini vienas pieturas aģentūra PVN jomā ir neobligāta shēma, kas ļauj nodokļu maksātājiem uzskaitīt PVN, kas parasti maksājams vairākās dalībvalstīs, tikai vienā dalībvalstī. *MOSS* režīmā iekļautie pakalpojumi ietver pārrobežu telekomunikācijas, televīzijas un radio apraides un digitālos pakalpojumus. Dalībvalsts, kurā maksājums tiek veikts, varēja ieturēt 30 % no PVN, kas samaksāts 2015. un 2016. gadā, un 15 % no PVN, kas samaksāts 2017. un 2018. gadā. Šis ieturētais PVN būtu jāiekļauj PVN bāzē PVN pašu resursu noteikšanas nolūkā.

Laikposmā no 2015. līdz 2018. gadam Apvienotās Karalistes valsts iestādes neuzskatīja *MOSS* ieturējumus par PVN un tāpēc tos neņēma vērā savā pārskatā par PVN pašu resursu aprēķinu un samaksu. Pēc argumentēta atzinuma saņemšanas no Komisijas 2023. gada novembrī Apvienotā Karaliste lūdza pagarināt atbildes sniegšanas termiņu un cieši sadarbojās ar Komisiju, lai precīzi noteiktu, cik daudz resursu vēl jāmaksā, un lai atrisinātu lietu. Pēc plašām pārrunām tika panākta vienošanās, un Apvienotā Karaliste darīja pieejamu pamatsummas maksājumu, kas jāmaksā 2024. gada jūlijā (4016 miljoni GBP). Maksājamā procentu summa (3,05 miljoni GBP) ir iekļauta Apvienotās Karalistes septembra rēķinā, un Komisija varēs oficiāli slēgt šo lietu, tiklīdz būs samaksāta šā rēķina pēdējā daļa (2025. gada pirmais pusgads).

ierobežoto bāzi un to aprēķinātā PVN bāze tiek aizstāta ar vērtību, kas atbilst 50 % no to attiecīgā NKI. Tas nozīmē, ka jebkādas izmaiņas to likmēs neietekmētu to PVN pašu resursu iemaksu apmēru.

2.4. Dalībvalstu atsauksmes

Sagatavojot šo ziņojumu, Komisija nosūtīja dalībvalstīm anketu (8. pielikums), lai saņemtu atsauksmes par jaunās vienkāršotās PVN pašu resursu sistēmas novērtējumu. Dalībvalstīm tika lūgts novērtēt jauno sistēmu, apsvērt iezīmes, ko tās novērtē visaugstāk/viszemāk, un apsvērt iespējamos ietaupījumus, ko jaunā sistēma varētu radīt (piemēram, attiecībā uz darba slodzi, darbinieku skaitu), un, ja iespējams, izteikt šos ietaupījumus skaitļos.

JAUNĀS SISTĒMAS VĒRTĒJUMS

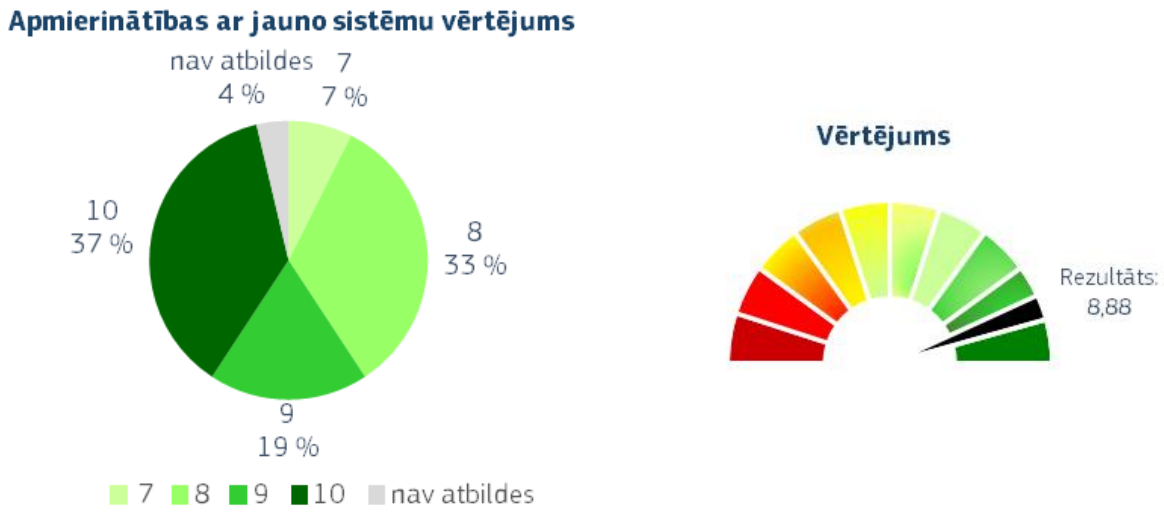
Skalā no 1 līdz 10 (kur 10 ir vislielākais punktu skaits) 26 dalībvalstis (viena dalībvalsts nesniedza vērtējumu) jaunajai sistēmai piešķīra vidēji 8,9 punktus. Rezultāti sadalīti piecās kategorijās (11. tabula), un lielākā daļa dalībvalstu (15 no 26 respondentēm) ziņoja, ka tās ir "ļoti apmierinātas" ar jauno sistēmu, savukārt 11 dalībvalstis ziņoja, ka tās ir "apmierinātas", un no tām tikai divas piešķīra jaunajai sistēmai 7 punktus. Dalībvalstis uzsvēra dažādus aspektus kā īpaši pozitīvus, ņemot vērā to vērtējumu. Tās norādīja uz to, ka vajadzīgs mazāk laika un mazāk cilvēkresursu, lai sagatavotu ikgadējo PVN pārskatu un piedalītos pārbaudes ciklā, it īpaši pateicoties iesaldētās vidējās svērtās likmes izmantošanai un kompensāciju/korekciju likvidēšanai. Par ieguvumu tika uzskatīta arī mazāka kļūdu iespēja un kopumā samazinātais administratīvais slogs.

11. tabula. Jaunās sistēmas vērtējums

1–2	3–4	5–6	7–8	9–10
Ļoti neapmierina	**Neapmierina**	**Ne apmierina, ne neapmierina**	**Apmierina**	**Ļoti apmierina**
0	0	0	11	15

Avots: Dalībvalstu atbildes uz anketas jautājumiem; viena dalībvalsts neiesniedza vērtējumu.

4. diagramma. Vērtējums par apmierinātību ar jauno sistēmu skalā no 1 līdz 10

Avots: Dalībvalstu atbildes uz anketas jautājumiem.

JAUNĀS SISTĒMAS LIELĀKĀS VĒRTĪBAS

Dalībvalstis visvairāk novērtēja to, ka jauno sistēmu ir vieglāk izmantot, jo kompensācijas un korekcijas ir atceltas (16 dalībvalstis) un vidējās svērtās likmes ikgadējais aprēķins vairs nav prasīts (19 dalībvalstis). Dažas dalībvalstis (7) arī dažādā mērā norādīja, ka vienkāršotais aprēķins tagad ir daudz ciešāk saistīts ar faktiskajiem PVN ieņēmumiem. Dažas dalībvalstis arī norādīja, ka atsevišķām iepriekšējo aprēķinu daļām bija vajadzīgi ievērojami resursi, bet tām bija ierobežota ietekme uz PVN pašu resursiem. Viena dalībvalsts bija ļoti gandarīta arī par to, ka jaunā sistēma nodrošina vienlīdzīgākus konkurences apstākļus starp dalībvalstīm, jo pretrunas, kas bija saistītas ar vidējās svērtās likmes un kompensāciju aprēķināšanā izmantotām atšķirīgām metodēm un datu avotiem, ir atrisinātas. Dalībvalstis pozitīvi novērtēja arī vispārēju laika ietaupījumu, darba slodzes un administratīvā sloga samazinājumu (piemēram, ir iesaistīts mazāk valsts iestāžu vai citu ārēju datu sniedzēju), (paredzamo) pozitīvo ietekmi uz pārbaudes ciklu (it īpaši atcelto korekciju/kompensāciju rezultātā), kā arī skaidri saprotamas un visaptverošas veidnes. Tikai viena dalībvalsts lūdza vēl vairāk vienkāršot aprēķina metodi.

JAUNĀS SISTĒMAS VISMAZĀK VĒRTĪGĀS IEZĪMES

Lai gan jaunā sistēma tika uztverta pozitīvi, dažas dalībvalstis norādīja uz iespējamiem uzlabojumiem. Konkrētāk, piecas dalībvalstis norādīja, ka iesaldētas vidējās svērtās likmes izmantošana var neatspoguļot izmaiņas valsts tiesību aktos attiecībā uz PVN, jo īpaši PVN likmes izmaiņas, un ierobežot precizitāti; trīs dalībvalstis minēja ar veco sistēmu saistīto atrunu slogu; trīs dalībvalstis minēja neskaidrību par to, vai nākotnē, iespējams, būs kādi jauni vidējās svērtās likmes aprēķini; viena dalībvalsts minēja sarežģītus aprēķinus esošajām korekcijām ar ierobežotu finansiālo ietekmi; septiņas dalībvalstis minēja nepieciešamību turpināt aprēķināt likmi saistībā ar PVN iztrūkuma pētījumu. Trīspadsmit dalībvalstis neziņoja, ka jaunajai PVN pašu resursu sistēmai būtu kādas mazāk vērtīgas iezīmes.

JAUNĀS SISTĒMAS IETEKME UZ RESURSIEM

Attiecībā uz jaunās sistēmas ietekmi uz ietaupījumiem (piemēram, darbinieku skaita, darba slodzes, izmaksu samazināšanu) 21 dalībvalsts sniedza nepārprotami pozitīvu, bet galvenokārt vispārīgu atbildi. Tās kopumā apstiprināja, ka darba slodze saistībā ar PVN pārskata sagatavošanu ir būtiski samazinājusies (no mēnešiem līdz vien dažām dienām), un uzsvēra laika ietaupījumu saistībā ar iepriekš piemērotajām korekcijām/kompensācijām, vidējās svērtās likmes aprēķināšanu un ārējo datu sniedzēju izmantošanu.

14 dalībvalstis bija izteikušas skaitļos ietaupījumus, kas sistēmas reformas rezultātā radās PVN pārskatu sagatavošanā, kā arī pārbaužu sagatavošanā un dalībā tajās. Atbildes liecina, ka ietaupījumi un izmantotās aprēķina metodes ir ļoti dažādas. Piemēram, tika ziņots par ietaupījumiem no 0,2 līdz 0,3 *FTE* (pilnslodzes ekvivalenti) līdz 90 % darba slodzes ziņā salīdzinājumā ar vecajai sistēmai piešķirtajiem resursiem.

2.5. Secinājums

Analīze liecina, ka PVN pašu resursu sistēmas vienkāršošana kopumā ir sasniegusi savu mērķi samazināt gan dalībvalstu, gan Komisijas administratīvo slogu.

Pārtraucot piemērot dažas korekcijas un kompensācijas, ir mazinājusies aprēķinu sarežģītība, būtiski neietekmējot PVN bāzes vērtību, no kuras tiek iekasēti pašu resursi. Atcelto korekciju ietekme nepārsniedz 0,1 % no neto ieņēmumiem, savukārt atceltās kompensācijas veido ne vairāk kā 0,6 % no kopējās PVN bāzes. Neierobežotās PVN bāzes vērtība laika gaitā turpina palielināties, un pēdējos gados liela nozīme ir makroekonomiskajiem faktoriem, kas saistīti ar Covid-19 pandēmiju.

Tajā pašā laikā jaunā PVN pašu resursu sistēma nav ietekmējusi PVN pašu resursu iekasēšanu, jo, veicot vienkāršošanu, noteikumi attiecībā uz prognozēšanu, līdzsvarošanu un iekasēšanu netika mainīti[24].

Atrunu skaits laika gaitā ir nedaudz samazinājies, jo lielākā daļa kompensāciju un korekciju vairs netiek piemērotas. Lielākā daļa spēkā esošo atrunu attiecas uz iepriekšējās sistēmas posteņiem, kas vairs netiek izmantoti. Paredzams, ka pēc šo atrunu izskatīšanas un atrisināšanas turpmākajās pārbaudēs spēkā esošo atrunu skaits, kā arī administratīvie resursi, kas vajadzīgi šo atrunu risināšanai gan Komisijas, gan dalībvalstu pusē, ievērojami samazināsies.

Dalībvalstis atzinīgi vērtē reformas pozitīvo ietekmi uz administratīvo slogu. Ir pāragri pilnībā novērtēt un izteikt skaitļos pārmaiņu radītos administratīvos ietaupījumus gan Komisijas, gan dalībvalstu pusē, taču šķiet, ka jaunā sistēma ir nodrošinājusi būtiskus ieguvumus, vienlaikus saglabājot PVN pašu resursu sistēmas pastāvīgu efektivitāti. Dažas dalībvalstis pauda bažas par to, ka iesaldētās 2016. gada vidējās svērtās likmes izmantošana var neatspoguļot būtiskas izmaiņas valsts PVN likmēs, tādējādi samazinot PVN bāzes precizitāti.

Likmes iesaldēšana 2016. gada līmenī varētu radīt negatīvus finansiālus stimulus tādā nozīmē, ka jebkura turpmāka likmju samazināšana (vai bāzes sašaurināšana, vai darījumu kategorijas pārcelšana uz zemāku PVN kategoriju) varētu novest pie tā, ka samazinās dalībvalsts ieguldījums ES budžetā.

Jautājums par 2016. gada vidējās svērtās likmes piemērošanas atbilstību tiks izvērtēts nākamajā nodaļā.

[24] Jānorāda, ka Resursu pieejamības regulas pārskatīšana 2021. gadā, kad tika atlikts atlikuma maksājums un ierobežota kavējuma procentu maksimālā ietekme, nebija saistīta ar šeit analizēto vienkāršošanu.

3. Vidējās svērtās likmes izmaiņas kopš 2016. gada

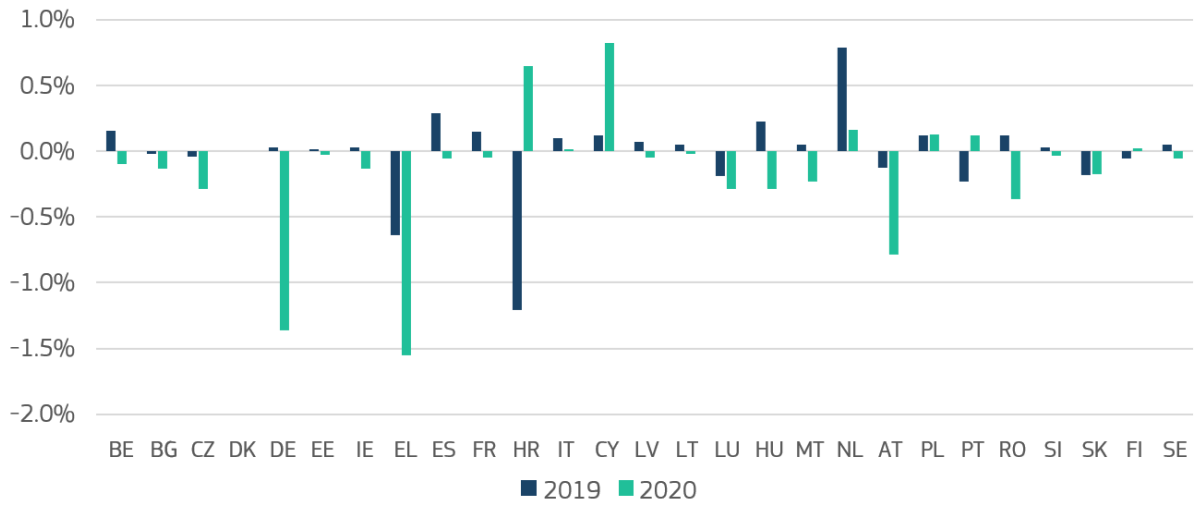
3.1. Vidējās svērtās likmes izmaiņas – 2016.–2020. gads

Laikposmā no 2016. līdz 2020. gadam vidējā svērtā likme lielākajā daļā dalībvalstu saglabājās stabila. Tikai Vācijā, Grieķijā un Horvātijā bija vērojamas izmaiņas par vairāk nekā 1 procentpunktu salīdzinājumā ar 2016. gada likmi – 2019. vai 2020. gadā salīdzinājumā ar 2016. gadu likmes bija zemākas, un to galvenokārt noteica reakcija uz Covid-19 pandēmiju.

Parasti dalībvalstu vidējās svērtās likmes mainījās sakarā ar vispārējo PVN likmju izmaiņām vai atšķirīgu PVN kategoriju piemērošanu konkrētiem produktiem. Vācija un Īrija samazināja samazinātās PVN likmes un standarta PVN likmes, savukārt Austrija ieviesa jaunu samazinātu likmi. Daudzas valstis konkrētām produktu kategorijām arī piemēroja samazinātas likmes vai īpaši samazinātas likmes[25]. Piemēram, likmes tika samazinātas attiecībā uz restorānu un viesnīcu pakalpojumiem Austrijā, Beļģijā, Bulgārijā, Čehijā, Vācijā, Grieķijā, Horvātijā, Ungārijā, Īrijā un Lietuvā. Čehijā un Grieķijā samazinātas PVN likmes piemēroja pasažieru pārvadājumu nozarē. PVN likmes grāmatām un laikrakstiem tika samazinātas Austrijā, Bulgārijā, Latvijā, Slovēnijā un Slovākijā.

Izklaides un kultūras nozarē, kas aptver kinoteātrus, teātrus un koncertus, PVN tika samazināts daudzās dalībvalstīs, arī Bulgārijā, Vācijā, Grieķijā, Francijā, Čehijā, Igaunijā, Horvātijā, Ungārijā, Īrijā, Itālijā, Luksemburgā, Maltā, Nīderlandē, Polijā, Rumānijā un Slovēnijā. Savukārt Nīderlandes vidējās svērtās likmes palielinājums 2019. gadā bija saistīts ar samazinātās PVN likmes palielināšanu. Dānija piemēro tikai vienu PVN likmi, un tās vidējā svērtā likme nemainās[26].

5. diagramma. Vidējās svērtās likmes absolūtās izmaiņas 2019.–2020. gadā salīdzinājumā ar 2016. gadu (procentpunktos)

Avots: Dalībvalstu PVN pārskati par 2016., 2019. un 2020. finanšu gadu.

[25] Īpaši samazināta likme ir zemāka par minimālo 5 % likmi, un to var piemērot ierobežotam preču un pakalpojumu sarakstam (PVN direktīvas 98. panta 2. punkts).
[26] 12. pielikumā ir atspoguļotas dalībvalstu vidējo svērto likmju izmaiņas laikposmā no 2016. līdz 2020. gadam.

3. izcēlums. Izmaiņas PVN tiesību aktos, kas varēja ietekmēt vidējo svērto likmi

Komisija 2016. gada aprīlī pieņēma rīcības plānu PVN jomā "Ceļā uz vienotu ES PVN zonu – laiks pieņemt lēmumu"[27]. Šajā rīcības plānā ir aprakstīts ceļš uz vienotas ES PVN zonas izveidi. Šajā kontekstā PVN direktīva kopš 2016. gada ir vairākkārt grozīta (pieņemtas 16 direktīvas, ar kurām to groza, sk. 10. pielikumu). Paredzams, ka šo grozījumu ietekme laika gaitā būs jūtama un turpmākajos gados pašos pamatos ietekmēs PVN sistēmas un iekšējā tirgus darbību.

Padomes 2022. gada 5. aprīļa Direktīvā (ES) 2022/542, ar ko Direktīvas 2006/112/EK un (ES) 2020/285 groza attiecībā uz pievienotās vērtības nodokļa likmēm, ir paredzēta iespēja saglabāt preferenciālas likmes produktiem, attiecībā uz kuriem dažām dalībvalstīm jau bija atkāpes, ļaujot citām dalībvalstīm izmantot minētās atkāpes, kā arī par 5 % zemāku likmju ieviešana (aizliegta pirms grozījumiem) un iespēja piemērot samazinātas likmes lielākam skaitam produktu. Šie grozījumi var ietekmēt daudzgadu vidējo svērto likmi, kas pašlaik noteikta 2016. gada līmenī.

Visbeidzot, it īpaši attiecībā uz 2020. un 2021. gadu daudzgadu vidējās svērtās likmes atbilstību, iespējams, ietekmēja arī direktīvas[28], kas, reaģējot uz Covid-19 pandēmiju, pieņemtas attiecībā uz pagaidu pasākumiem saistībā ar pievienotās vērtības nodokli, kurš piemērojams Covid-19 vakcīnām un *in vitro* diagnostikas medicīniskajām ierīcēm, un pagaidu atbrīvojumiem importam un konkrētām piegādēm.

3.2. Vidējās svērtās likmes izmaiņas – 2021.–2024. gada aplēses

Kopš 2021. gada dalībvalstīm vairs nav jāaprēķina PVN pašu resursu vidējās svērtās likmes. Tāpēc šajā iedaļā ir sniegtas minēto likmju aplēses 2021.–2024. gadam, lai novērtētu šajā periodā izmantotās 2016. gada likmes piemērošanas atbilstību. Komisija ir aplēsusi vidējo svērto likmi pēc 2020. gada, izmantojot vienkāršotu aprēķina metodi salīdzinājumā ar dalībvalstu faktiskās vidējās svērtās likmes aprēķiniem. Šajā metodē izmantoti tikai dati par privāto mājsaimniecību patēriņu (4. izcēlums).

[27] Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai par rīcības plānu PVN jomā "Ceļā uz vienotu ES PVN zonu – laiks pieņemt lēmumu" (COM(2016) 0148 final).

[28] Padomes Direktīva (ES) 2020/2020 (2020. gada 7. decembris), ar ko, reaģējot uz Covid-19 pandēmiju, groza Direktīvu 2006/112/EK attiecībā uz pagaidu pasākumiem saistībā ar pievienotās vērtības nodokli, kas piemērojams Covid-19 vakcīnām un *in vitro* diagnostikas medicīniskajām ierīcēm;
Padomes Direktīva (ES) 2021/1159 (2021. gada 13. jūlijs), ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK attiecībā uz pagaidu atbrīvojumiem importam un konkrētu preču piegādei un pakalpojumu sniegšanai, reaģējot uz Covid-19 pandēmiju.

4. izcēlums. Skaidrojums par vidējās svērtās likmes aplēses vienkāršoto metodi

Līdz 2020. gadam, lai aprēķinātu vidējo svērto likmi tā, kā to veica dalībvalstis, bija vajadzīga plaša detalizēta informācija, piemēram, par dažādām izdevumu kategorijām, to PVN likmēm vai no nodokļa atbrīvotajām apakškategorijām. Lielākā daļa šīs informācijas nav viegli pieejama, un dalībvalstīm bija jāveic detalizēta izpēte un aprēķini. Vidējās svērtās likmes galvenais noteicošais faktors, kas veido aptuveni 60–80 % no dalībvalstu izdevumiem, kuriem piemēro PVN, ir privāto mājsaimniecību patēriņš. Dati par mājsaimniecību privāto patēriņu, kas ir daļa no dalībvalstu nacionālajiem kontiem, ir publiski pieejami no *Eurostat*. Vienkāršotās vidējās svērtās likmes ir aplēstas, pamatojoties uz šiem mājsaimniecību datiem un neveicot aprēķinus par citām kategorijām, piemēram, valdības iepirkumiem, bruto pamatkapitāla veidošanu un uzņēmumu starppatēriņu (patēriņa sadalījumu pa dalībvalstīm sk. 14. pielikumā).
Vienkāršoto vidējo svērto likmi (V-VSL) iegūst, faktiskajai vidējai svērtajai likmei bāzes gadā piemērojot vidējās svērtās likmes pieauguma tempu, kura pamatā ir mājsaimniecību patēriņa dati, – proti, mājsaimniecību vidējo svērto likmi (MS-VSL) – N gadā, par bāzi izmantojot B gadu (atsauces gads):

$$V\text{-}VSL_N = VSL_B \times \frac{MS\text{-}VSL_N}{MS\text{-}VSL_B}$$

Mājsaimniecību vidējo svērto likmi (*MS-VSL*) aprēķina Eiropas Komisijas Kopīgais pētniecības centrs (*JRC*). Metodikas sīks apraksts ir sniegts 15. pielikumā.

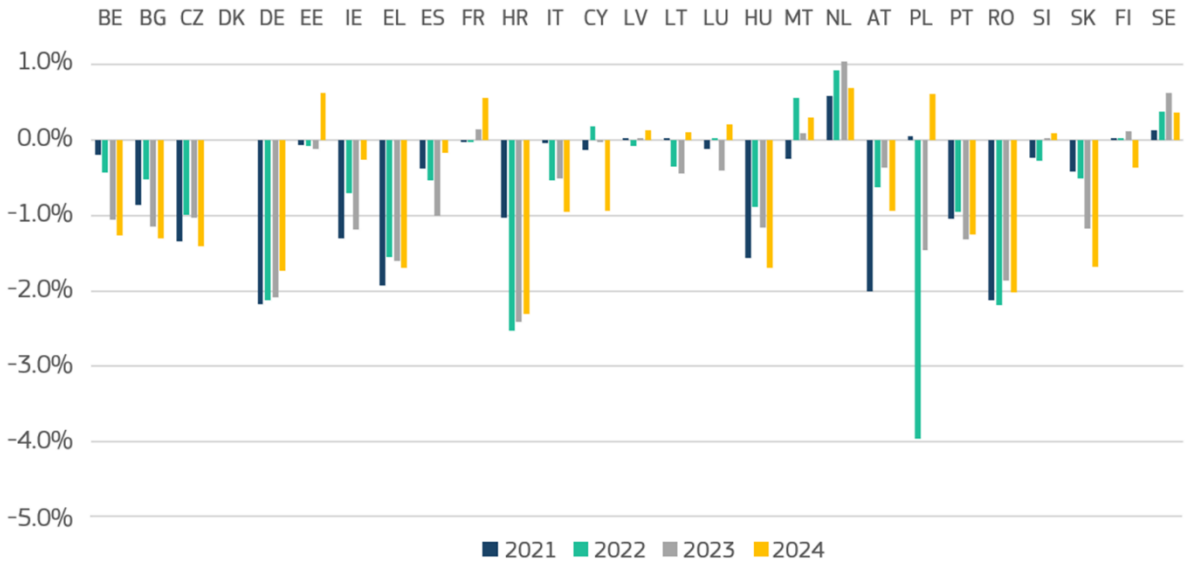
13. pielikumā ir sniegts 2020. gada vienkāršotās vidējās svērtās likmes un faktisko likmju salīdzinājums.

Saskaņā ar šīm aplēsēm vienkāršotā vidējā svērtā likme laikposmā no 2021. līdz 2024. gadam dalībvalstīs saglabājās salīdzinoši tuvu 2016. gada faktiskajai vidējai svērtajai likmei. 13 no 27 dalībvalstīm vienkāršotās vidējās svērtās likmes starpība ar 2016. gada likmi visos novērotajos gados (2021.–2024. gads) nepārsniedza 1 procentpunktu. Būtiskas vidējās svērtās likmes izmaiņas, kas pārsniedza 2 procentpunktus, tika novērotas tikai dažās valstīs – Vācijā, Horvātijā, Polijā un Rumānijā.

Kopumā vienkāršotās vidējās svērtās likmes izmaiņas novērotajā laikposmā var saistīt ar patēriņa tendenču un PVN likmju izmaiņām. Reaģējot uz enerģijas piegādes deficītu un ar to saistīto cenu kāpumu pēc Krievijas uzbrukuma Ukrainai, bieži vien tika samazināta PVN likme elektroenerģijai, gāzei vai kurināmajam. Šāds samazinājums bija vērojams Beļģijā, Bulgārijā, Spānijā, Horvātijā, Īrijā, Itālijā, Polijā un Portugālē. Izmaiņas Spānijā, Horvātijā, Itālijā un Polijā veicināja arī zemāku likmju noteikšana pārtikas produktiem, piemēram, augļiem un dārzeņiem. Dažas valstis, to vidū Beļģija, Vācija, Rumānija un Īrija, atcēla PVN likmes pagaidu samazinājumus, kas tika īstenoti Covid-19 pandēmijas laikā, tāpēc to vidējās svērtās likmes palielinājās. Dažās valstīs, piemēram, Polijā, ir atcelti arī PVN likmju samazinājumi attiecībā uz elektroenerģiju, gāzi un kurināmo, kas izskaidro vidējās svērtās likmes pieaugumu 2023. un 2024. gadā.

Attiecībā uz izmaiņām valsts PVN likmēs 11. pielikumā ir sniegts pārskats par PVN likmēm, kas bija piemērojamas katrā dalībvalstī laikposmā no 2016. līdz 2023. gadam.

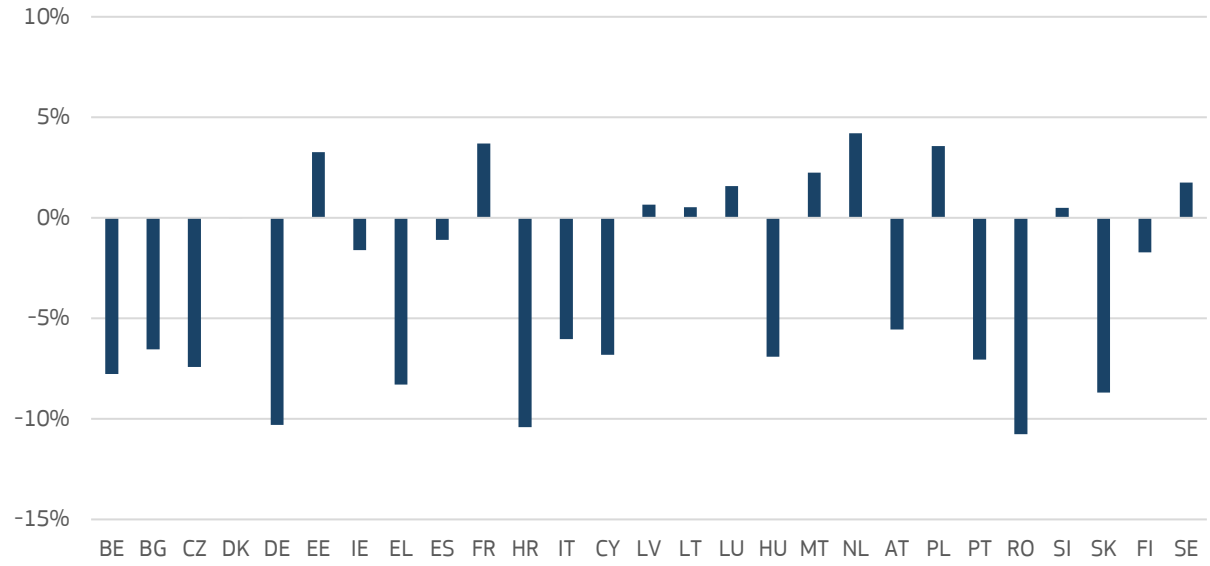
6. diagramma. Vienkāršoto vidējo svērto likmju absolūtās izmaiņas 2021.–2024. gadā salīdzinājumā ar 2016. gada vidējo svērto likmi (procentpunktos)

Avots: Pašu aprēķini.

Paredzams, ka 2024. gadā lielākā daļa PVN pasākumu, ko dalībvalstis veikušas, lai ņemtu vērā Covid-19 pandēmijas ekonomisko ietekmi, būs atcelti. Tas nozīmē, ka 2016. gada vidējās svērtās likmes salīdzinājumam ar 2024. gada vienkāršoto likmi vajadzētu sniegt noderīgu norādi par to, cik atbilstoši ir pēc pandēmijas piemērot 2016. gada likmi. Lielākajā daļā valstu vidējā svērtā likme 2024. gadā bija zemāka par 2016. gada likmi, un daudzās valstīs tā bija par 5 % līdz 10 % zemāka. Vislielākais samazinājums ir vērojams Vācijā, Horvātijā un Rumānijā – par aptuveni 10 %.

7. diagramma. 2024. gada vienkāršotās vidējās svērtās likmes relatīvās izmaiņas salīdzinājumā ar 2016. gada vidējo svērto likmi (%)

Avots: Pašu aprēķini.

3.3. Vidējās svērtās likmes analīzes secinājumi

Nobeigumā – vienkāršotās vidējās svērtās likmes aplēses analīze liecina, ka 2016. gada vidējās svērtās likmes piemērošana 2021.–2024. gadam vairākuma dalībvalstu gadījumā, šķiet, ir bijusi atbilstoša. Aplēses liecina, ka to valstu skaits, kuru vidējā svērtā likme citādi būtu ievērojami atšķirīga (par vairāk nekā 10 %), ir ļoti mazs.

Aplūkojamo laikposmu skāra vairāki notikumi, kas varēja ietekmēt piemērojamās PVN likmes un līdz ar to arī PVN pašu resursus. Pagaidu izmaiņas PVN likmēs saistībā ar Covid-19 pasākumiem, kā arī lielāka elastība PVN likmju noteikšanā saskaņā ar Padomes Direktīvu (ES) 2022/542 apgrūtina 2016. gada iesaldētās likmes piemērošanas ietekmes atsevišķu novērtēšanu. Tomēr analīze liecina, ka vidējās svērtās likmes ikgadējā aprēķina atcelšanai bija ierobežota ietekme uz ES budžetā veicamo PVN iemaksu taisnīgu sadali un tā vienlaikus ievērojami samazināja Komisijas un dalībvalstu administratīvo slogu.

4. Secinājums

Šajā ziņojumā ir novērtēta PVN pašu resursu sistēmas darbība pēc izmaiņām, kas ieviestas ar Padomes Regulu (ES, Euratom) 2021/769, it īpaši iesaldētās daudzgadu vidējās svērtās likmes atbilstība.

Kā aprakstīts 2. nodaļā, pārtraucot piemērot lielāko daļu kompensāciju un korekciju, netika būtiski ietekmēta PVN pašu resursu bāzes summa, savukārt spēkā esošo atrunu skaits ir samazināts. Apvienojumā ar vienkāršoto metodi PVN pašu resursu aprēķināšanai, kurā izmanto iesaldēto 2016. gada vidējo svērto likmi, administratīvais slogs gan dalībvalstīm, gan Komisijai ir ievērojami samazinājies.

Pašlaik ir trīs dalībvalstis, kuras izmanto provizorisku 2016. gada likmi spēkā esošo atrunu dēļ – Vācija, Horvātija un Luksemburga (9. pielikumā norādīta vidējā svērtā likme katrai dalībvalstij).

Attiecībā uz iesaldētās likmes atbilstību 3. nodaļā ir parādīts, ka aplēstā ietekme saistībā ar 2016. gada likmes izmantošanu 2021.–2024. gadā liecina par novirzēm no faktiskās likmes vairāk nekā 1 procentpunkta apmērā tikai nedaudzu dalībvalstu gadījumā. Kopumā aplēstās novirzes 2024. gadā samazinājās saistībā ar korekcijām, kas veiktas, lai novērstu Covid-19 pandēmijas ekonomisko ietekmi. Šīs novirzes no aplēstās likmes 2024. gadā svārstās no +4 % līdz −11 %.

11. pielikumā ir sniegts pārskats par PVN likmēm, kas tika piemērotas katrā dalībvalstī laikposmā no 2016. līdz 2023. gadam.

PIELIKUMS

1. pielikums. Pārskata kopsavilkuma tabula

PVN pašu resursi saskaņā ar Padomes Regulu 1553/89

Kods			Negatīvi	Pozitīvi
	Ieņēmumi			
R.1	Ieņēmumi			
R.2	Naudas sodi un procenti			
R.3	Atgūšanas izmaksas			
R.4	Mazie apliekamie uzņēmumi (–)			
R.5.1	Citas korekcijas (+)			
R.5.2	Citas korekcijas (–)			
R.6	Diferencētais nodokļu atvieglojums			
R.7.1	Vienotas likmes lauksaimnieki (+)			
R.7.2	Vienotas likmes lauksaimnieki (–)			
R.8	Neto ieņēmumi			
W	Vidējā svērtā likme (%)			
IB	Starpbāze			
	Bāzes kompensācija			
SE.1	Mazie atbrīvotie uzņēmumi (+)			
E.2	Mazie atbrīvotie uzņēmumi (–)			
	Dir. 2006/112/EK X pielikuma A daļa			
XA.1	Zobu tehniķi			
XA.2	Valsts radio un televīzija			
XA.3	Esošās ēkas un zeme zem tām			
XA.4	Ceļojumu aģenti (ārpus ES)			
XA.T	Kopā – X pielikuma A daļa			
	Dir. 2006/112/EK X pielikuma B daļa			
XB.1	Ieejas kartes sporta pasākumiem			
XB.2	Brīvās profesijas			
XB.3	Valsts telekomunikāciju pakalpojumi			
XB.4	Kremēšanas un apbedīšanas pakalpojumi			
XB.5	Neredzīgas personas			
XB.6	Karā kritušo piemiņas vietas			
XB.7	Privātās slimnīcas			
XB.8	Sabiedriskā ūdensapgāde			
XB.9	Jaunas ēkas un zeme zem tām			
XB.10	Pasažieru pārvadājumi (iekšzemes posms)			

Kods			Negatīvi	Pozitīvi
XB.11	Gaisa kuģi			
XB.12	Karakuģi			
XB.13	Ceļojumu aģenti (ES)			
XB.T	Kopā – X pielikuma B daļa			
	Ierobežotu atskaitījumu tiesības			
RD.C	Vieglie automobiļi			
RD.E	Izdevumi par vieglajiem automobiļiem			
	Citas kompensācijas			
OC.1	Citas kompensācijas			
OC.2	Citas kompensācijas			
OC.3	Citas kompensācijas			
OC.4	Citas kompensācijas			
OC.5	Citas kompensācijas			
OC.6	Citas kompensācijas			
OC.7	Citas kompensācijas			
C.T	KOPĀ – kompensācijas			
Galīgā PVN bāze				

Avots: Eiropas Komisija.

2. pielikums. Pārskata kopsavilkuma tabula

PVN pašu resursi saskaņā ar Padomes Regulu 1553/89, kas grozīta ar Padomes Regulu 2021/769

Kods	Apraksts	Izmantotā valūta:
R1	Ieņēmumi	
R1.1	Visas PVN summas, kas nav uzskaitītas ieņēmumos (+)	
R1.2	Visas summas, kas nav PVN un kas uzskaitītas ieņēmumos (−)	
NR	Neto ieņēmumi	R1+R1.1–R1.2
A	Korekcija saskaņā ar 3. panta 2. punkta[29] a) apakšpunktu – teritoriālā darbības joma___ __(+)	
B	Korekcija saskaņā ar 3. panta 2. punkta[30] b) apakšpunktu – teritoriālā darbības joma___(±)	
C_1	Korekcija saskaņā ar 3. panta 1. punkta c) apakšpunktu – 1. pārkāpums _____(+)	
C_2	Korekcija saskaņā ar 3. panta 2. punkta c) apakšpunktu – 2. pārkāpums _____(+)	
...	.....	
C_n	Korekcija saskaņā ar 3. panta 2. punkta c) apakšpunktu – n. pārkāpums_____(+)	
TC	Kopējās korekcijas	A+vai–B+C_1...C_n
CNR	Koriģētie neto ieņēmumi	NR+vai–TC
VSL	Daudzgadu vidējā svērtā likme (%)[31]	nn.nnnn %
FB	Galīgā neierobežotā PVN pašu resursu bāze	CNR/VSL

Avots: Eiropas Komisija.

[29] 6. pantā minētās teritorijas ir Atosa kalns, Kanāriju salas, Līguma par Eiropas Savienības darbību 349. pantā un 355. panta 1. punktā minētās Francijas teritorijas (Gvadelupa, Francijas Gviāna, Martinika, Reinjona, Senbartelmī, Senmartēna), Ālandu salas, Normandijas salas, *Campione d'Italia*, Lugāno ezera Itālijas ūdeņi, Helgolandes sala, Bizingenas teritorija, Seūta, Melilja un Livinjo.

[30] 7. pantā minētās teritorijas ir Monako Firstiste, Menas sala un Apvienotās Karalistes Akrotiri un Dekelijas suverēnās bāzu teritorijas.

[31] Galīgā vai provizoriskā 2016. gada vidējā svērtā likme, kas izteikta ar četrām zīmēm aiz komata, no PVN pašu resursu sistēmas pirms 2021. gada.

3. pielikums. Kompensāciju un korekciju apraksts

Nosaukums	Apraksts	Nolūks	Juridiskā atsauce
R.2 Naudas sodi un procenti	Novērst elementus, kas nav PVN, bet ir iegrāmatoti kopā ar PVN	PVN pašu resursu bāzē vajadzētu būt ietvertam tikai iekasētajam PVN.	Vecās PR 1553/89 2. panta 1. punkts un PVN direktīvas 2. pants
R.3 Atgūšanas izmaksas			
R.4 Mazie apliekamie uzņēmumi	Izslēgt tādus mazos uzņēmumus, kuru apgrozījums ir mazāks par 10 000 EUR	Dalībvalstīm ir iespēja neiekļaut šos uzņēmumus situācijās, kad tie saskaras ar grūtībām piemērot parasto PVN režīmu.	Vecās PR 1553/89 2. panta 3. punkts un PVN direktīvas XXI sadaļas 1. nodaļas 1. iedaļa
R.5.1 un R.5.2 Citas korekcijas	Veikt korekcijas par citiem elementiem, kas pozitīvi vai negatīvi ietekmē R.1 "Iekasētie ieņēmumi"	PVN pašu resursu bāzē vajadzētu būt ietvertam tikai iekasētajam PVN. Korekcijās tiek atskaitīti elementi, kas nav PVN elementi, un pievienoti citur reģistrētie PVN elementi.	Vecās PR 1553/89 2. panta 1. punkts un PVN direktīvas 2. pants
R.6 Diferencētais nodokļa atvieglojums	Uzņēmumiem, kuru apgrozījums pārsniedz 10 000 EUR, var piemērot diferencētu atbrīvojumu no maksājamā PVN maksāšanas.	Mazināt administratīvo slogu mazajiem uzņēmumiem, kad tiek piemērots parastais PVN režīms	Vecās PR 1553/89 5. panta 1. punkts un PVN direktīvas XXI sadaļas 1. nodaļas 1. iedaļa
R.7.1 un R.7.2 Vienotas likmes lauksaimnieki	Tā kā konkrēti lauksaimnieki savus PVN pienākumus pilda atšķirīgi, šī ietekme jāatspoguļo kā pozitīva vai negatīva ietekme uz R.1 "Iekasētie ieņēmumi".	Mazināt administratīvo slogu lauksaimniekiem, kad tiek piemērots parastais PVN režīms	Vecās PR 1553/89 5. panta 2. punkts un PVN direktīvas XXI sadaļas 2. nodaļa
SE.1 un SE.2 Mazie atbrīvotie uzņēmumi	Iekļaut tādus mazos uzņēmumus, kuru apgrozījums pārsniedz 10 000 EUR, kuri ir atbrīvoti no nodokļa un uz kuriem tādējādi neattiecina parastos PVN pienākumus.	Iekļaut no nodokļa atbrīvotos uzņēmumus, kuru apgrozījums ir no 10 000 EUR līdz valsts atbrīvojuma robežvērtībai, tā, it kā uz tiem attiektos parastie PVN pienākumi	Vecās PR 1553/89 6. panta 1. punkts un PVN direktīvas XXI sadaļas 1. nodaļas 1. iedaļa
XA.1 Zobu tehniķi	Izslēgt PVN ieņēmumus, kas ir saistīti ar noteiktām piegādēm un ir iekļauti R.1, bet kam tur nevajadzētu būt	Izņemt no bāzes piegādes, kas ir apliktas ar nodokli dalībvalstī, bet kas būtu jāatbrīvo no nodokļa	Vecās PR 1553/89 2. panta 2. punkta otrais ievilkums un 6. panta 2. punkta pirmais ievilkums, PVN direktīvas 370. pants un X pielikuma A daļa
XA.2 Valsts radio un televīzija			
XA.3 Esošās ēkas un zeme zem tām			
XA.4 Ceļojumu aģenti (ārpus ES)			
XB.1 Ieejas kartes sporta pasākumos	Iekļaut PVN ieņēmumus, kas saistīti ar konkrētām	Pievienot atpakaļ PVN piegādēm, kas ir atbrīvotas no nodokļa	Vecās PR 1553/89 2. panta 2. punkta trešais ievilkums un

Nosaukums	Apraksts	Nolūks	Juridiskā atsauce
XB.2 Brīvās profesijas	piegādēm un nav iekļauti R.1, bet kam tur vajadzētu būt	dalībvalstī, bet kas būtu jāapliek ar nodokli	6. panta 2. punkta otrais ievilkums, kā arī PVN direktīvas 371. pants un X pielikuma B daļa
XB.3 Valsts telekomunikāciju pakalpojumi			
XB.4 Kremēšanas un apbedīšanas pakalpojumi			
XB.5 Neredzīgas personas			
XB.6 Karā kritušo piemiņas vietas			
XB.7 Privātās slimnīcas			
XB.8 Publiskā ūdensapgāde			
XB.9 Jaunas ēkas un zeme zem tām			
XB.10 Pasažieru pārvadājumi			
XB.11 Gaisa kuģi			
XB.12 Karakuģi			
XB.13 Ceļojumu aģenti			
RD.C Dienesta automašīnas	Šī kompensācija dalībvalstīm nav obligāta. Ja vispārējās tiesības veikt atskaitījumu ir ierobežotas, ir vajadzīga negatīva kompensācija, jo citādi R.1 "Iekasētie ieņēmumi" būtu pārāk lieli salīdzinājumā ar citām dalībvalstīm, kurās atskaitīšanas tiesības par šīm piegādēm nav ierobežotas	Koriģēt R.1 "Iekasētie ieņēmumi", lai atdarinātu situāciju, kad uz šīm piegādēm neattiecas ierobežotas atskaitīšanas tiesības	Vecās PR 1553/89 6. panta 4. punkts un PVN direktīvas 176. pants
RD.E Izdevumi par dienesta automašīnām			
OC.1–OC.n Citas kompensācijas	Tipiski kodu "Citas kompensācijas" piemēri ir saistīti ar pārkāpumiem, pārkāpumiem līdzīgām atkāpēm no PVN direktīvas vai atsevišķiem dalībvalsts teritoriālo īpatnību PVN aspektiem.	Pievienot atpakaļ PVN piegādēm, uz kurām neattiecas pārkāpums vai kuras netiek apstrādātas veidā, kas kā citādi atšķiras no parastā PVN režīma citās dalībvalstīs	Vecās PR 1553/89 2. panta 1. punkts un PVN direktīvas 2. pants

Avots: Eiropas Komisija.

4. pielikums. PVN pašu resursu bāzes salīdzinājums pa dalībvalstīm, kurās 2020. un 2023. gadā piemērots maksimālais ierobežojums

	2020			2023		
Valsts	Pirms maksimālā ierobežojuma	Pēc maksimālā ierobežojuma	Atšķirība	Pirms maksimālā ierobežojuma	Pēc maksimālā ierobežojuma	Atšķirība
	Miljardos EUR	Miljardos EUR	%	Miljardos EUR	Miljardos EUR	%
Horvātija	33,212	24,518	−26 %	43,376	36,747	−15 %
Kipra	15,360	9,834	−36 %	19,320	13,391	−31 %
Luksemburga	30,402	21,357	−30 %	41,205	27,719	−33 %
Malta	9,183	5,784	−37 %	9,745	8,403	−14 %
Polija	254,114	248,794	−2 %	359,996	351,380	−2 %
Portugāle	102,256	97,793	−4 %	N/P	N/P	N/P
Slovēnija	N/P	N/P	N/P	31,842	31,759	0 %

Avots: Eiropas Savienības 2020. finanšu gada budžeta grozījuma Nr. 9 pieņemšana galīgajā variantā (ES, Euratom) 2021/118; Eiropas Savienības 2023. finanšu gada budžeta grozījuma Nr. 4 pieņemšana galīgajā variantā (ES, Euratom) 2023/2750.

Piezīme. Pārējām dalībvalstīm maksimālo ierobežojumu nepiemēro, jo to PVN bāze ir mazāka par 50 % no to NKI.

5. pielikums. PVN bāzes attīstība pa dalībvalstīm (miljardos EUR)

Dalībvalsts	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Beļģija	177	187	195	196	171	207	222
Bulgārija	22	24	26	29	29	34	40
Čehija	70	81	87	92	89	99	118
Dānija	105	110	115	118	114	148	141
Vācija	1300	1357	1407	1457	1432	1500	1702
Igaunija	10	11	12	13	13	15	17
Īrija	78	86	88	94	78	96	117
Grieķija	70	70	74	79	69	74	89
Spānija	495	508	564	564	500	578	659
Francija	989	1057	1104	1113	1043	1209	1314
Horvātija	28	30	33	37	31	35	40
Itālija	659	702	713	733	645	764	897
Kipra	12	14	16	16	16	16	19
Latvija	11	11	12	13	13	14	18
Lietuva	15	17	18	20	18	24	29
Luksemburga	27	27	28	30	30	35	40
Ungārija	44	48	54	60	57	60	70
Malta	7	7	8	9	8	7	9
Nīderlande	290	303	326	335	329	381	431
Austrija	159	168	173	178	173	184	212
Polija	171	224	242	252	238	276	315
Portugāle	91	99	104	113	103	106	127
Rumānija	62	68	78	82	78	86	102
Slovēnija	19	20	22	22	20	24	27
Slovākija	28	31	34	36	37	40	45
Somija	93	96	100	105	102	114	121
Zviedrija	201	205	206	208	219	230	234
Kopā	5231	5565	5839	6006	5654	6355	7154

Avots: Dalībvalstu PVN pārskati par 2016.–2022. finanšu gadu.

6. pielikums. PVN atlikumu dinamika (miljonos EUR)*

Dalībvalsts	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Beļģija	12,33	15,02	15,37	-8,42	-57,72	31,76	-13,23
Bulgārija	2,32	4,58	1,92	4,68	5,46	7,14	8,46
Čehija	5,12	20,69	10,67	8,35	-4,18	9,59	20,28
Dānija	4,54	2,63	-21,97	-9,11	25,42	71,18	4,42
Vācija	-6,57	14,07	14,67	-3,28	106,98	104,48	268,70
Igaunija	0,14	1,09	0,49	0,65	0,32	3,08	3,00
Īrija	-9,95	0,84	17,06	2,03	-41,81	11,46	27,42
Grieķija	-53,43	-12,05	-4,82	14,16	0,07	-42,82	41,17
Spānija	67,71	-9,52	128,69	85,19	-73,72	78,88	160,69
Francija	58,70	98,94	111,62	57,41	27,59	253,03	322,78
Horvātija	2,75	2,88	2,55	2,99	11,28	9,02	11,13
Itālija	262,80	145,51	87,06	48,96	-15,63	230,68	580,28
Kipra	1,49	2,37	3,49	1,48	2,32	1,96	4,63
Latvija	1,82	1,54	2,94	3,15	3,25	1,39	6,44
Lietuva	1,13	0,71	2,26	3,08	0,74	10,26	17,26
Luksemburga	3,28	4,75	-8,57	-1,97	46,02	11,57	-8,04
Ungārija	-1,77	-1,54	8,47	11,37	13,65	11,04	26,90
Malta	0,81	1,38	-0,05	2,76	2,65	2,53	3,61
Nīderlande	17,27	-0,77	7,72	-1,04	17,14	136,32	48,76
Austrija	5,24	-1,22	5,51	1,65	2,32	16,49	39,83
Polija	-21,72	100,22	100,90	117,91	-12,60	79,52	58,82
Portugāle	9,11	6,14	9,15	11,63	2,66	1,80	20,91
Rumānija	19,50	5,60	10,15	17,41	-6,63	29,37	69,54
Slovēnija	1,37	2,74	3,68	0,78	-4,69	5,17	2,74
Slovākija	4,19	5,78	12,34	10,68	8,82	10,81	9,99
Somija	5,12	7,82	3,68	11,69	-0,13	7,16	114,83
Zviedrija	6,85	3,54	-0,01	7,86	8,13	15,35	7,57
Kopā	400,15	423,73	524,96	402,03	67,72	1108,22	1858,89

Avots: ES gada pārskati un Eiropas Komisijas aprēķini.
*Atlikumu procedūrā katru gadu koriģē datus par pēdējo pieejamo gadu un par iepriekšējiem gadiem.

7. pielikums. Atrunas pa dalībvalstīm

	Kopējais atrunu skaits 2023. gada 31. decembrī	tai skaitā atrunas par 2021. un 2022. gadu
Beļģija	1	—
Bulgārija	—	—
Čehija	—	—
Dānija	7	—
Vācija	8	—
Igaunija	—	—
Īrija	9	—
Grieķija	5	2
Spānija	—	—
Francija	2	—
Horvātija	2	—
Itālija	3	1
Kipra	—	—
Latvija	—	—
Lietuva	—	—
Luksemburga	5	—
Ungārija	—	—
Malta	—	—
Nīderlande	4	—
Austrija	5	—
Polija	—	—
Portugāle	—	—
Rumānija	11	3
Slovēnija	—	—
Slovākija	—	—
Somija	2	1
Zviedrija	1	—
Apvienotā Karaliste	1	—
Kopā	66	7

Avots: Eiropas Komisija.

8. pielikums. Aptauja dalībvalstīm

Anketa ziņojumam, kas minēts 13.a pantā Padomes Regulā 1553/89 par galīgajiem vienotajiem pasākumiem, lai iekasētu pašu resursus, ko veido PVN.

1. Skalā no 1 līdz 10 (kur 10 ir vislielākais punktu skaits), cik apmierināti esat ar jauno sistēmu, kas ieviesta ar Padomes 2021. gada 30. aprīļa Regulu (ES, Euratom) 2021/769, salīdzinājumā ar veco sistēmu laika/resursu ziņā, kas vajadzīgi, lai sagatavotu gada pārskatu, sagatavotos pārbaudei un piedalītos tajā (pilns cikls)?

2. Kādas ir jaunās PVN pašu resursu sistēmas iezīmes, ko vērtējat visaugstāk?

3. Kādas ir jaunās PVN pašu resursu sistēmas iezīmes, ko vērtējat viszemāk?

4. Vai jaunās sistēmas ieviešana samazināja nepieciešamo cilvēku skaitu, darba slodzi, izmaksas vai citus resursus?

5. Ja atbilde uz 4. jautājumu ir "jā", vai jūs varētu izteikt skaitļos ietaupījumus saistībā ar pārskatu sagatavošanu, kā arī ar pārbaužu sagatavošanu un dalību tajās, kas panākti ar reformu (attiecīgi pilnslodzes ekvivalenta (*FTE*), darba slodzes, izmaksu vai citu resursu izteiksmē)?

9. pielikums. Vidējās svērtās likmes un to statuss 2016. gadā

Dalībvalsts	VSL 2016. gadā (%)	Atrunu skaits	Statuss
Beļģija	16,1119 %	—	Galīga
Bulgārija	19,7258 %	—	Galīga
Čehija	18,9045 %	—	Galīga
Dānija	25,0000 %	—	Galīga
Vācija*	16,7396 %	1	Provizoriska
Igaunija	19,2187 %	—	Galīga
Īrija*	16,2875 %	2	Provizoriska
Grieķija	20,3585 %	—	Galīga
Spānija	14,5883 %	—	Galīga
Francija	15,3663 %	—	Galīga
Horvātija*	22,0014 %	1	Provizoriska
Itālija	15,5720 %	—	Galīga
Kipra	13,6041 %	—	Galīga
Latvija	19,7217 %	—	Galīga
Lietuva	19,7924 %	—	Galīga
Luksemburga	13,0210 %	3	Provizoriska
Ungārija	24,3450 %	—	Galīga
Malta	13,5716 %	—	Galīga
Nīderlande	16,4194 %	—	Galīga
Austrija	16,6805 %	—	Galīga
Polija	17,0229 %	—	Galīga
Portugāle	17,7076 %	—	Galīga
Rumānija	18,6242 %	—	Galīga
Slovēnija	17,4687 %	—	Galīga
Slovākija	19,1907 %	—	Galīga
Somija	20,6655 %	—	Galīga
Zviedrija	21,1007 %	—	Galīga

Avots: Dalībvalstu PVN pārskati par 2016. finanšu gadu.

*Šajā pielikumā sniegtie dati ir 2024. gada marta dati. Pēc pārbaudēm, kas veiktas pēc 2024. gada martā, Īrijas likme kļuva galīga (jaunā likme ir 16.2875 %). Turklāt pagaidu likme Vācijā mainījās uz 16,7453 % un Horvātijā – uz 22,0578 %.

10. pielikums. Padomes direktīvas, ar kurām kopš 2016. gada grozīta PVN direktīva

1. Padomes Direktīva (ES) 2016/856 (2016. gada 25. maijs), ar ko Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu groza attiecībā uz minimālās pamatlikmes ievērošanas pienākuma ilgumu.
2. Padomes Direktīva (ES) 2016/1065 (2016. gada 27. jūnijs), ar ko attiecībā uz vaučeriem piemērojamo režīmu groza Direktīvu 2006/112/EK.
3. Padomes Direktīva (ES) 2017/2455 (2017. gada 5. decembris), ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK un Direktīvu 2009/132/EK attiecībā uz konkrētām pievienotās vērtības nodokļa saistībām pakalpojumu sniegšanā un preču tālpārdošanā.
4. Padomes Direktīva (ES) 2018/912 (2018. gada 22. jūnijs), ar ko attiecībā uz minimālās pamatlikmes ievērošanas pienākumu groza Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu.
5. Padomes Direktīva (ES) 2018/1695 (2018. gada 6. novembris), ar ko Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu groza attiecībā uz fakultatīvas apgrieztās maksāšanas kārtības piemērošanas periodu noteiktām preču piegādēm un pakalpojumu sniegšanai, kam ir paaugstināts krāpšanas risks, un attiecībā uz ātrās reaģēšanas mehānisma cīņai pret krāpšanu PVN jomā piemērošanas periodu.
6. Padomes Direktīva (ES) 2018/1713 (2018. gada 6. novembris), ar ko Direktīvu 2006/112/EK groza attiecībā uz pievienotās vērtības nodokļa likmēm, ko piemēro grāmatām, laikrakstiem un periodiskiem izdevumiem.
7. Padomes Direktīva (ES) 2018/1910 (2018. gada 4. decembris), ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK attiecībā uz atsevišķu pievienotās vērtības nodokļa sistēmas noteikumu saskaņošanu un vienkāršošanu tirdzniecībā starp dalībvalstīm.
8. Padomes Direktīva (ES) 2019/475 (2019. gada 18. februāris), ar ko groza Direktīvas 2006/112/EK un 2008/118/EK attiecībā uz Itālijas pašvaldības *Campione d'Italia* un Lugāno ezera Itālijas ūdeņu iekļaušanu Savienības muitas teritorijā un Direktīvas 2008/118/EK teritoriālajā piemērošanā.
9. Padomes Direktīva (ES) 2019/1995 (2019. gada 21. novembris), ar ko attiecībā uz noteikumiem par preču tālpārdošanu un konkrētām preču piegādēm iekšzemē groza Direktīvu 2006/112/EK.
10. Padomes Direktīva (ES) 2019/2235 (2019. gada 16. decembris), ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu un Direktīvu 2008/118/EK par akcīzes nodokļa piemērošanas vispārējo režīmu attiecībā uz aizsardzības pasākumiem Savienības satvarā.
11. Padomes Direktīva (ES) 2020/284 (2020. gada 18. februāris), ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK attiecībā uz konkrētu prasību ieviešanu maksājumu pakalpojumu sniedzējiem.
12. Padomes Direktīva (ES) 2020/1756 (2020. gada 20. novembris), ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu attiecībā uz nodokļu maksātāju identifikāciju Ziemeļīrijā.

13. Padomes Direktīva (ES) 2020/2020 (2020. gada 7. decembris), ar ko, reaģējot uz Covid-19 pandēmiju, groza Direktīvu 2006/112/EK attiecībā uz pagaidu pasākumiem saistībā ar pievienotās vērtības nodokli, kas piemērojams Covid-19 vakcīnām un *in vitro* diagnostikas medicīniskajām ierīcēm.

14. Padomes Direktīva (ES) 2021/1159 (2021. gada 13. jūlijs), ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK attiecībā uz pagaidu atbrīvojumiem importam un konkrētu preču piegādei un pakalpojumu sniegšanai, reaģējot uz Covid-19 pandēmiju.

15. Padomes Direktīva (ES) 2022/542 (2022. gada 5. aprīlis), ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK un Direktīvu (ES) 2020/285 attiecībā uz pievienotās vērtības nodokļa likmēm.

16. Padomes Direktīva (ES) 2022/890 (2022. gada 3. jūnijs), ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK attiecībā uz piemērošanas perioda pagarināšanu fakultatīvajai apgrieztās maksāšanas kārtībai noteiktām preču piegādēm un pakalpojumu sniegšanai, kam ir paaugstināts krāpšanas risks, un ātrās reaģēšanas mehānismam cīņai pret krāpšanu PVN jomā.

11. pielikums. Dalībvalstīs piemērojamās PVN likmes

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
BE	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %
BG	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %
CZ	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %
DK	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %
DE	7 %; 19 %	7 %; 19 %	7 %; 19 %	7 %; 19 %	7 %; 19 %	5/7 % 16/19 %	7 %; 19 %	7 %; 19 %
EE	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	5 %; 9 %; 20 %	5 %; 9 %; 20 %
IE	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23/21 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 21/23 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23 %
EL	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %
ES	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %
FR	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %
HR	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %
IT	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %
CY	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	3%; 5%; 9 %; 19 %
LV	12 %; 21 %	12 %; 21 %	12 %; 21 %	5 %; 12 %; 21 %	5 %; 12 %; 21 %	5 %; 12 %; 21 %	5 %; 12 %; 21 %	5 %; 12 %; 21 %

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
LT	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %
LU	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 7 %; 13 %; 16 %
HU	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %
MT	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %
NL	6 %; 21 %	6 %; 21 %	6 %; 21 %	9 %; 21 %	9 %; 21 %	9 %; 21 %	9 %; 21 %	9 %; 21 %
AT	10 %; 13 %; 20 %	10 %; 13 %; 20 %	10 %; 13 %; 20 %	10 %; 13 %; 20 %	5 %, 10 %; 13 %; 20 %	5 %, 10 %; 13 %; 20 %	10 %; 13 %; 20 %	10 %; 13 %; 20 %
PL	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %
PT	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %
RO	5 %; 9 %; 20 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %
SI	9,5 %; 22 %	9,5 %; 22 %	9,5 %; 22 %	9,5 %; 22 %	5 %; 9,5 %; 22 %	5 %; 9,5 %; 22 %	5 %; 9,5 %; 22 %	5 %; 9,5 %; 22 %
SK	10 %; 20 %	10 %; 20 %	10 %; 20 %	10 %; 20 %	10 %; 20 %	10 %; 20 %	10 %; 20 %	10 %; 20 %
FI	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %
SE	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %

Avots: Datubāze "Nodokļi Eiropā", iepriekš publicēts PVN likmju saraksts, publiski pieejama informācija.

12. pielikums. Dalībvalstu svērtās vidējās likmes, 2016.–2020. gads (%)

Dalībvalsts	2016	2017	2018	2019	2020
Beļģija	16,1119	16,0177	15,9033	16,0603	15,9622
Bulgārija	19,7258	19,7290	19,7185	19,7149	19,5845
Čehija	18,9045	18,8680	18,8187	18,7778	18,4913
Dānija	25,0000	25,0000	25,0000	25,0000	25,0000
Vācija	16,7396	16,7185	16,7355	16,7636	15,4041
Igaunija	19,2187	19,2257	19,1851	19,1873	19,1596
Īrija	16,2875	16,3228	16,5002	16,5307	16,3979
Grieķija	20,3585	20,6506	20,6097	19,9687	18,4146
Spānija	14,5883	14,4696	14,3250	14,6177	14,5594
Francija	15,3663	15,2702	15,2840	15,4303	15,379
Horvātija	22,0014	21,4101	21,5697	20,3610	21,0095
Itālija	15,5720	15,4768	15,4872	15,5858	15,5942
Kipra	13,6041	13,2560	12,5966	12,7172	13,5437
Latvija	19,7217	19,8917	19,6934	19,7677	19,7213
Lietuva	19,7924	20,0566	19,8387	19,8857	19,8848
Luksemburga	13,0210	12,8644	13,4055	13,2147	12,931
Ungārija	24,3450	23,8176	22,9542	23,1810	22,8911
Malta	13,5716	13,6878	13,5302	13,5795	13,3496
Nīderlande	16,4194	16,4882	16,1383	16,9233	17,0848
Austrija	16,6805	16,6223	16,8065	16,6780	15,892
Polija	17,0229	16,9906	16,9136	17,0331	17,1593
Portugāle	17,7076	17,0838	17,0488	16,8203	16,942
Rumānija	18,6242	16,9892	16,7183	16,8408	16,4777
Slovēnija	17,4687	17,4037	17,2777	17,3087	17,2753
Slovākija	19,1907	19,2161	19,1329	18,9486	18,7725
Somija	20,6655	20,6719	20,6995	20,6476	20,6691
Zviedrija	21,1007	21,1800	21,2425	21,2911	21,2327

Avots: Dalībvalstu PVN pārskati par 2016.–2020. finanšu gadu.

13. pielikums. Vienkāršotā 2020. gada vidējā svērtā likme salīdzinājumā ar 2020. gada faktisko vidējo svērto likmi

Lai ilustrētu un pārbaudītu vienkāršotās vidējās svērtās likmes precizitāti, šajā pielikumā sniegti 2020. gada vienkāršotās vidējās svērtās likmes aprēķini, par pamatu izmantojot 2019. gada vidējo svērto likmi.

$$V\text{-}VSL_{2020} = VSL_{2019} \times \frac{MS\text{-}VSL_{2020}}{MS\text{-}VSL_{2019}}$$

Lai pārbaudītu aplēses precizitāti, tabulā ir iekļauts salīdzinājums ar faktisko 2020. gada vidējo svērto likmi, ko dalībvalstis paziņojušas savos finanšu pārskatos un ko verificējusi Komisija. Lielākajai daļai valstu vienkāršotā vidējā svērtā likme daudz neatšķiras no faktiskās vidējās svērtās likmes, un starpība starp likmēm ir mazāka par 0,2 procentpunktiem. Pēc svēršanas ar attiecīgās valsts PVN bāzi vienkāršotā vidējā svērtā likme no 2020. gada faktiskās vidējās svērtās likmes vidēji atšķiras tikai par 0,10 procentpunktiem.

Ja pilna vidējās svērtās likmes aprēķina vietā izmantotu šo vienkāršoto metodi, finansiālā ietekme būtu bijusi minimāla. Dalībvalstu kopējās iemaksas 2020. gadā būtu samazinājušās tikai par 14,9 miljoniem EUR. Vairākumam dalībvalstu maksimālā ierobežojuma mehānisma dēļ iemaksas būtu bijušas mazākas vai tādas pašas.

Dalībvalsts	Vienkāršota 2020. gada VSL	Faktiskā 2020. gada VSL	Atšķirība (procentpunktos)	Vienkāršotās VSL izmantošanas ietekme uz pašu resursiem (miljonos EUR)	Relatīvā ietekme uz pašu resursiem
Beļģija	16,08 %	15,96 %	0,12 %	3,8	0,7 %
Bulgārija	19,70 %	19,58 %	0,12 %	0,0	0,0 %
Čehija	18,54 %	18,49 %	0,05 %	0,7	0,3 %
Dānija	25,00 %	25,00 %	0,00 %	0,0	0,0 %
Vācija*	*16,66 %*	*15,40 %*	*1,25 %*	*321,9*	*7,5 %*
Igaunija	19,19 %	19,16 %	0,03 %	0,1	0,1 %
Īrija	16,49 %	16,40 %	0,09 %	1,3	0,5 %
Grieķija	17,09 %	18,41 %	−1,32 %	−16,0	−7,7 %
Spānija	14,59 %	14,56 %	0,03 %	3,1	0,2 %
Francija	15,42 %	15,38 %	0,05 %	9,2	0,3 %
Horvātija	19,48 %	21,01 %	−1,53 %	0,0	0,0 %
Itālija	15,58 %	15,59 %	−0,01 %	−1,2	−0,1 %
Kipra	12,72 %	13,54 %	−0,82 %	0,0	0,0 %
Latvija	19,79 %	19,72 %	0,06 %	0,1	0,3 %
Lietuva	19,91 %	19,88 %	0,02 %	0,1	0,1 %

Dalībvalsts	Vienkāršota 2020. gada VSL	Faktiskā 2020. gada VSL	Atšķirība (procentpunktos)	Vienkāršotās VSL izmantošanas ietekme uz pašu resursiem (miljonos EUR)	Relatīvā ietekme uz pašu resursiem
Luksemburga	13,36 %	12,93 %	0,42 %	0,0	0,0 %
Ungārija	22,73 %	22,89 %	−0,16 %	−1,2	−0,7 %
Malta	13,52 %	13,35 %	0,17 %	0,0	0,0 %
Nīderlande	16,94 %	17,08 %	−0,15 %	−8,5	−0,9 %
Austrija	16,66 %	15,89 %	0,77 %	24,1	4,7 %
Polija	17,05 %	17,16 %	−0,11 %	−4,5	−0,6 %
Portugāle	16,79 %	16,94 %	−0,15 %	0,0	0,0 %
Rumānija	16,70 %	16,48 %	0,22 %	3,0	1,3 %
Slovēnija	17,31 %	17,28 %	0,03 %	0,1	0,2 %
Slovākija	18,62 %	18,77 %	−0,15 %	−0,9	−0,8 %
Somija	20,66 %	20,67 %	−0,01 %	−0,1	0,0 %
Zviedrija	21,29 %	21,23 %	0,06 %	1,7	0,3 %
ES vidējā			0,25 %	2,9	
ES vidējā svērtā (ar PVN bāzi)			0,10 %		
Kopā				14,9	

Avoti: Dalībvalstu PVN pārskati par 2019. un 2020. finanšu gadu, *EUROMOD* (sk. skaidrojumu turpmāk) patēriņa dati, kas kalibrēti atbilstoši *Eurostat* mājsaimniecību patēriņa datiem atbilstoši *COICOP* (individuālā patēriņa veidu klasifikācija) trīsciparu līmeņa patēriņa kategorijām 2017.–2018. gadā, datubāze "Nodokļi Eiropā", PVN likmes atbilstoši *COICOP* piecciparu līmeņa patēriņa kategorijām 2019.–2020. gadā. Pašu aprēķini.

* Lielo atšķirību starp V-VSL un faktisko VSL Vācijai var izskaidrot ar standarta un samazināto PVN likmju samazinājumu 2020. gadā, kas nav atspoguļots V-VSL pamatā esošajos datos. Tāpēc Vācija nav iekļauta vidējos un kopējos rādītājos.

14. pielikums. Ar PVN apliekamā patēriņa sadalījums pa kategorijām, 2020. gads

	Mājsaimniecību patēriņš	Valdības iepirkumi	Bruto pamatkapitāla veidošana	Starppatēriņš
Beļģija	61 %	4 %	16 %	18 %
Bulgārija	75 %	7 %	5 %	14 %
Čehija	59 %	7 %	13 %	21 %
Dānija	—	—	—	—
Vācija	65 %	5 %	16 %	14 %
Igaunija	64 %	10 %	17 %	9 %
Īrija	66 %	7 %	16 %	12 %
Grieķija	85 %	7 %	4 %	4 %
Spānija	74 %	7 %	11 %	8 %
Francija	62 %	3 %	17 %	17 %
Horvātija	73 %	8 %	9 %	9 %
Itālija	72 %	7 %	12 %	9 %
Kipra	59 %	3 %	14 %	24 %
Latvija	75 %	8 %	11 %	6 %
Lietuva	81 %	6 %	8 %	5 %
Luksemburga	56 %	3 %	6 %	7 %
Ungārija	66 %	12 %	15 %	7 %
Malta	76 %	9 %	9 %	6 %
Nīderlande	60 %	8 %	16 %	16 %
Austrija	77 %	7 %	9 %	7 %
Polija	73 %	7 %	9 %	11 %
Portugāle	75 %	7 %	6 %	12 %
Rumānija	43 %	5 %	14 %	38 %
Slovēnija	70 %	9 %	10 %	10 %
Slovākija	69 %	6 %	10 %	15 %
Somija	62 %	18 %	9 %	11 %
Zviedrija	58 %	12 %	18 %	13 %

Avoti: Dalībvalstu PVN pārskati par 2020. finanšu gadu. Pašu aprēķini.

15. pielikums. Detalizēts skaidrojums par mājsaimniecību vidējās svērtās likmes (MS-VSL) aprēķināšanu

Šajā pielikumā sniegts detalizēts skaidrojums par mājsaimniecību patēriņa vidējo svērto likmi, ko dēvē par mājsaimniecību vidējo svērto likmi. Tā ir vienkāršotās vidējās svērtās likmes aprēķina galvenais komponents, t. i., vienkāršoto vidējo svērto likmi aprēķina, piemērojot mājsaimniecību vidējās svērtās likmes pieauguma tempu atsauces gada (faktiskajai) vidējai svērtajai likmei. Šo mājsaimniecību vidējo svērto likmi ir aprēķinājis *JRC* Seviļā.

Tās pamatā esošie patēriņa izdevumu dati ir iegūti no *EUROMOD*[32], kas izmanto mikrodatus no ES statistikas attiecībā uz ienākumiem un dzīves apstākļiem (*EU-SILC*) un mājsaimniecību budžeta apsekojuma (attiecīgi 2019. un 2015. gada apsekojums lielākajā daļā valstu). Šos rezultātus var kalibrēt, lai atspoguļotu *Eurostat* pieejamos nacionālo kontu skaitļus; to nosaukums – "Mājsaimniecību galapatēriņa izdevumi pēc patēriņa mērķa (*COICOP* trīsciparu līmenis)". Lai aprēķinātu vidējo svērto likmi n gadā, dalībvalstis izmanto n−2 gada patēriņa datus. Tas nozīmē, ka patēriņa datu kalibrēšanai tika izmantoti n−2 gada nacionālo kontu patēriņa dati.

Lai aplēstu vidējo svērto likmi, ir vajadzīgas arī PVN likmes katrai patēriņa kategorijai. Tās iegūtas no datubāzes "Nodokļi Eiropā" un verificētas, salīdzinot ar valsts tiesību aktiem. Katrai *COICOP* piecciparu līmeņa kategorijai (vairākumā valstu – aptuveni 200 kategorijas) manuāli norāda vienotu PVN likmi. Ja piemēro vairākas likmes (piemēram, tāpēc, ka piecciparu līmeņa kategorijā ietilpst dažādi produkti vai likmes gada laikā atšķiras), izmanto dominējošo likmi[33].

No nodokļa atbrīvotās patēriņa kategorijas, kas neietilpst PVN bāzē, tiek identificētas, izmantojot TAXUD ĢD 2019. gada dokumentu "PVN likmes, ko piemēro Eiropas Savienības dalībvalstīs" un PVN direktīvu 2006/112. Tiek pieņemts, ka šie atbrīvojumi gadu gaitā paliks nemainīgi.

Pēc tam mājsaimniecību vidējo svērto likmi katrai dalībvalstij aplēš kā implicēto likmi, dalot PVN saistības ar privāto mājsaimniecību patēriņa izdevumiem:

$$HH\text{-}WAR \quad = \frac{VAT^{NA}}{\left(EXP^{NA} - VAT^{NA}\right)}$$

kur *MS-VSL* ir mājsaimniecību vidējā svērtā likme attiecīgajā dalībvalstī un gadā; VAT^{NA} un EXP^{NA} ir attiecīgi kopējās PVN saistības un kopējie patēriņa izdevumi tādiem patēriņa izdevumiem, kas nav atbrīvoti no PVN. Ir iekļautas patēriņa kategorijas ar nulles likmi. NA norāda, ka VAT un EXP ir kalibrēti atbilstoši nacionālajiem kontiem.

---

[32] *EUROMOD* ir ES nodokļu un pabalstu mikrosimulācijas modelis, kas ļauj pētniekiem un politikas analītiķiem salīdzinoši aprēķināt nodokļu un pabalstu ietekmi uz mājsaimniecību ienākumiem un nodarbinātības stimuliem attiecībā uz katras valsts iedzīvotājiem un ES kopumā. Šeit izklāstīto rezultātu pamatā ir *EUROMOD* versija i6.120. Sākotnēji to uzturēja, attīstīja un pārvaldīja Sociālās un ekonomiskās pētniecības institūts (*ISER*), bet kopš 2021. gada *EUROMOD* ir uzturējis, attīstījis un pārvaldījis *JRC* sadarbībā ar *Eurostat* un ES valstu nacionālajām grupām. Esam pateicību parādā daudzajiem cilvēkiem, kuri ir veicinājuši *EUROMOD* attīstību. Par rezultātiem un to interpretāciju atbild autors(-i). Plašāka informācija: https://euromod-web.jrc.ec.europa.eu/.

[33] 2024. gada likmes pārskatīja katras dalībvalsts eksperti. Tomēr aprēķinu veikšanas laikā (2024. gada jūlijā) tās joprojām bija provizoriskas, tāpēc tās tiks pārbaudītas, pārskatītas un koriģētas līdz nākamajai *EUROMOD* stabilajai versijai 2025. gada sākumā.

16. pielikums. Vienkāršotās vidējās svērtās likmes 2021.–2024. gadam, par atsauci izmantojot 2019. gadu

Dalībvalsts	2021	2022	2023	2024
Beļģija	16,04 %	15,81 %	15,18 %	14,97 %
Bulgārija	18,98 %	19,32 %	18,69 %	18,54 %
Čehija	17,62 %	17,97 %	17,93 %	17,55 %
Dānija	25,00 %	25,00 %	25,00 %	25,00 %
Vācija	15,76 %	15,82 %	15,85 %	16,24 %
Igaunija	19,18 %	19,17 %	19,13 %	19,88 %
Īrija	15,07 %	15,67 %	15,19 %	16,11 %
Grieķija	17,12 %	17,46 %	17,41 %	17,33 %
Spānija	14,24 %	14,09 %	13,63 %	14,46 %
Francija	15,40 %	15,39 %	15,56 %	15,98 %
Horvātija	19,45 %	18,06 %	18,17 %	18,27 %
Itālija	15,53 %	15,03 %	15,06 %	14,62 %
Kipra	12,66 %	12,95 %	12,76 %	11,91 %
Latvija	19,80 %	19,71 %	19,81 %	19,92 %
Lietuva	19,84 %	19,47 %	19,38 %	19,92 %
Luksemburga	13,34 %	13,46 %	13,03 %	13,66 %
Ungārija	22,63 %	23,30 %	23,03 %	22,50 %
Malta	13,50 %	14,31 %	13,84 %	14,05 %
Nīderlande	16,86 %	17,19 %	17,31 %	16,96 %
Austrija	15,40 %	16,84 %	17,11 %	16,52 %
Polija	16,97 %	12,99 %	15,47 %	17,52 %
Portugāle	16,53 %	16,62 %	16,25 %	16,31 %
Rumānija	16,73 %	16,67 %	16,99 %	16,84 %
Slovēnija	17,27 %	17,23 %	17,52 %	17,59 %
Slovākija	18,63 %	18,54 %	17,87 %	17,38 %
Somija	20,66 %	20,66 %	20,78 %	20,30 %
Zviedrija	21,29 %	21,53 %	21,78 %	21,53 %
Vienkārša vidējā likme	17,46 %	17,42 %	17,40 %	17,48 %
Vidējā likme, kas svērta ar PVN bāzi	16,34 %	16,14 %	16,23 %	16,45 %

Avots: Eiropas Komisijas aprēķini.